İŞKUR

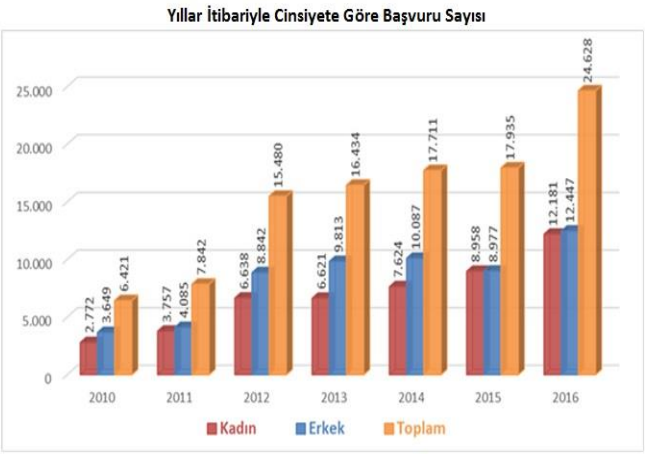

2017

ISPARTA

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

ISPARTA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2017

YAZARLAR

Hasan Hüseyin ÖNAL

Esma Dilek KILIÇ

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu(İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli faktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden bir kurumdur.

Türkiye İş Kurumu, 2017 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında Türkiye genelinde 88.966 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Araştırma kapsamında, ilimizde faaliyet gösteren 20 ve daha fazla çalışanı olan 308 işyerine ulaşılmıştır.

İş ve Meslek Danışmanlarımızın işverenlerle gerçekleştirdiği görüşmeler sonrasında, ilimizde; istihdam edilenlerin meslek bilgileri, ihtiyaç duyulan açık işler ve bu açık işlerde aranan özellikler, bulunmasında/karşılanmasında güçlük çekilen meslekler ile bu mesleklerde neden çalışacak kişi bulunamadığına ilişkin bilgileri ve önümüzdeki yıl için istihdam beklentileri tespit edilmiştir.

Isparta İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu raporun hazırlanmasında zaman ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize ve emeği geçen Kurum çalışanlarımıza teşekkür ederim.

Gürsel ÖKSÜZ
İl Müdürü V.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ iii
İÇİNDEKİLER iii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ v
KISALTMALAR vi
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 3
BİRİNCİ BÖLÜM 2
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 2
İŞKUR GÖSTERGELERİ 2
Başvuru 2
Kayıtlı İşsiz 3
Açık İşler 5
İşe Yerleştirmeler 7
Aktif İşgücü Programları 8
İşsizlik Ödeneği 13
İKİNCİ BÖLÜM 15
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 15
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 16
İşyeri Verileri 17
Mevcut İstihdam 28
AÇIK İŞLER 31
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 50
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 57
SONUÇ 61
EKLER 63
EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 63

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016) ... 3
Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016) ... 5
Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016) ... 6
Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2016) ... 8
Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016) ... 9
Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı ... 10
Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) ... 10
Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı ... 11
Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016) ... 12
Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016) ... 12
Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016) ... 13
Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016) ... 14
Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı ... 17
Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları ... 26
Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 28
Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları ... 29
Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı ... 30
Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler ... 31
Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı ... 32
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı ... 33
Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi ... 37
Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi ... 39
Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 41
Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ... 42
Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları ... 42
Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı ... 43
Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi ... 45
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları ... 46
Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması ... 47
Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler ... 48
Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması ... 49
Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı ... 52
Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı ... 53
Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri ... 56
Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri ... 57
Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi ... 58
Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi ... 59
Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler ... 59

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016) 2
Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016) 4
Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016) 6
Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016) 7
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı 18
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı 19
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu 20
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu 21
Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapılan İş Yerlerinde Kadın Çalışma Oranı 22
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı 23
Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 24
Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları 25
Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri 27
Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları 29
Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı 32
Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları 34
Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları 34
Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi 35
Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 35
Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 36
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı 38
Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı 40
Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 50
Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı 51
Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 53
Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı 54
Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri 55
Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO 60

KISALTMALAR

İPA İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR Türkiye İş Kurumu
NACE Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO Net İstihdam Değişim Oranı
TÜİK Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek amacıyla hem arz hem de talep verilerini içeren bu raporda arz tarafının verilerini yayınlayan TÜİK' in rakamları ile İŞKUR'un idari kayıtlarında tuttuğu verilerinden hareket ederek işgücü piyasasının arz boyutu incelenmiştir. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır. İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir.

İşgücünün arz boyutuna ilişkin diğer veriler İŞKUR idari kayıtlarından üretilmektedir. Bu veriler Kurumun sunmuş olduğu hizmetler ile yürütmüş olduğu faaliyetlere ilişkindir. Isparta ilinde 2016 yılında İŞKUR verilerine göre kayıtlı işsiz sayısı 19 bin 199 'dur. Bu sayının yüzde 40,7'si kadınlardan, yüzde 59,3'ü de erkeklerden oluşmaktadır. En fazla kayıtlı işsiz Beden İşçisi(genel) mesleğinde bulunmaktadır. 2016 yılında Isparta ilinde 20 bin 922 kişilik bir açık iş alınmış olup, en fazla açık iş Beden İşçisi(Genel) mesleğinde bulunmaktadır. İşe yerleştirme rakamı ise 2016 yılında 13 bin 218 kişi olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında İŞKUR tarafından işe yerleştirilenlerin yüzde 29,2'sini kadınlar, yüzde 70,8'ini ise erkekler oluşturmaktadır. En fazla işe yerleştirme yapılan meslek ise Beden İşçisi (genel) mesleğinde olmuştur. Isparta İl Müdürlüğünce düzenlenen eğitim programları kapsamında ilk sırada İşbaşı Eğitim Programları gelmektedir. Toplam açılan programların yüzde 90,2'si bu programlardan oluşmaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin kayıtlı olduğu ilk üç meslek ise Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi ve Büro Memuru(Genel) meslekleri olmuştur.

İşgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin verileri ise Isparta İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 308 işyerinden veri derlenmiştir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 14 sektörde tam sayım yapılmıştır. Isparta ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 15 bin 598 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 10 bin 275 çalışan erkeklerden, 5 bin 322 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 38,5'i, kadınların ise yüzde 30,4'ü İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 51 kişi istihdam edilmektedir. Ortalama çalışan sayısı en fazla Madencilik ve Taş ocakçılığı sektöründe olup bu sektördeki işyerlerinde ortalama 221 kişi çalışmaktadır. Isparta ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Nitelik gerektirmeyen meslekler, Tesis Makine Operatörleri Ve Montajcılar ve Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır.

Isparta ilinde açık iş oranı yüzde 1 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 2,7 olup, Isparta ili açık iş oranı bakımından 1,7 puanlık bir farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 3 ile Madencilik Ve Taş Ocakçılığı sektörüdür. Isparta ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 53,5'dir. Ayrıca açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 2,8 ile

Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubudur. Isparta ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Mermer İşçisi, İplik Eğirme Operatörü(Ring/Vater/Vargel), Boyahane Tesis Takip İşçisi, Kalorifer Kazan İmalatçısı, Diğer Ağaç İşlem İşçileri, Satış Danışmanı, Gaz Altı Kaynakçısı, Garson(Servis Elemanı), Pazarlamacı Ve Reyon Görevlisidir. İl genelinde açık işlerin yüzde 66,3'ü için herhangi bir eğitim düzeyi belirtilmemişken yüzde 10,7 si için Lise Altı talep edilmiştir.

Isparta ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla Mesleki Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler Ve Bilgi Ve İletişim sektörlerinde eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Bu sektörlerdeki işyerlerinin ortalama yüzde 50'si eleman temininde güçlük çekmektedir. Isparta ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 37,9'u söz konusu meslek grubunda yer almaktadır. Isparta ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Mermer İşçisi mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla kaynakçı(oksijen-elektrik), ağaç biçme makinesi operatörü(hızarcı-keresteci) meslekleri takip etmektedir. Isparta ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 13,3'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Isparta ilinde Türkiye genelinden daha yüksek bir oran tespit edilmiş ve işverenlerin yüzde 20,5 'si istihdamın artacağını öngörmüştür. İstihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke geneli ile benzer seviyede olup yüzde 2,4 olarak karşımıza çıkmaktadır.

GİRİŞ

Isparta İşgücü Piyasası Araştırması sonucu derlenen veriler ile il işgücü piyasasının sorunlarına ışık tutulabilecektir. Alınacak kararların ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliği için bu araştırma sonucunda elde edilen verilerin kıymeti bir hayli büyüktür. Isparta İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu da bu önemli bilgileri içeren ve il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. Zira etkin bir işgücü piyasası için işgücü piyasasının aktörlerini oluşturan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklediklerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemine oturtturmak, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

Bu bağlamda İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR düzeyindeki politikalara değil, Türkiye'de işgücü piyasası konusuyla ilgilenen her kuruma önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum olarak İŞKUR'u görmekteyiz.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri periyodik olarak sürdürülmektedir. Her sene periyodik olarak yapılan bu araştırmalar kapsamında 2017 yılı için Isparta ilinde 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Akabinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Isparta ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır. İşgücü Piyasası Araştırmasının gayesi işverenlerin mevcut istihdam ve açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgisine ulaşılabilmektedir.

Başvuru

Başvuru, İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için internet üzerinden ya da Kurum İl Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaattır.

Şekil 1: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Başvuru Sayısı (2010-2016)

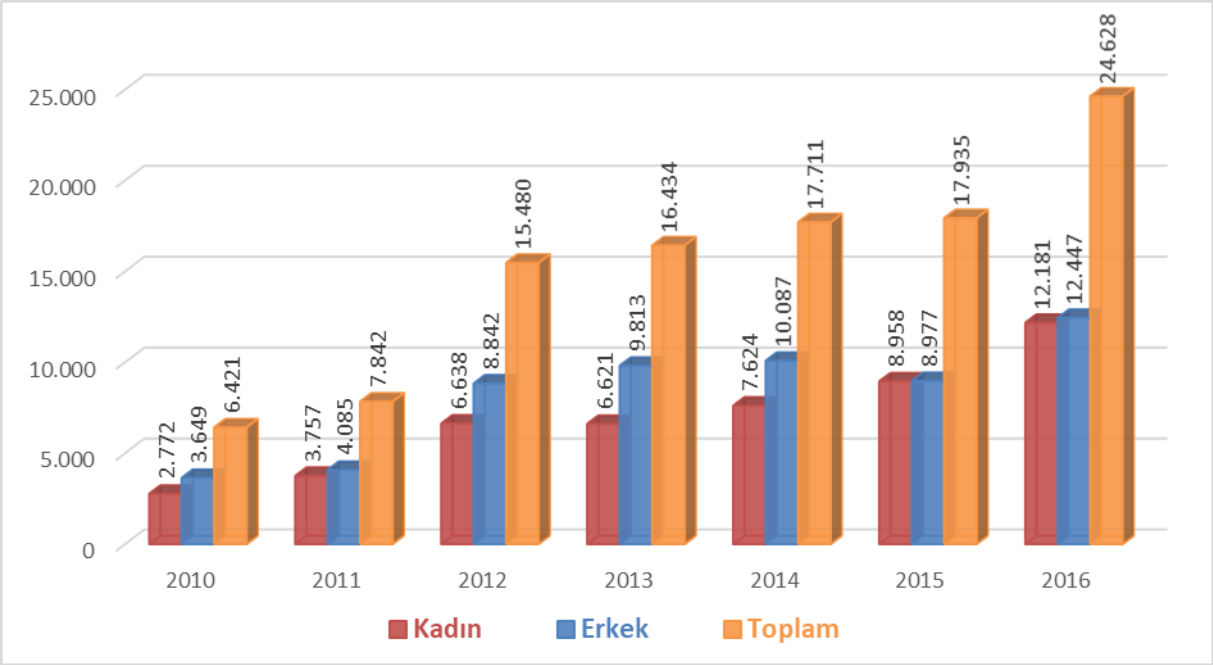

Kaynak: İŞKUR

Isparta ili için başvuru sayısı, 2016 yılında son yedi yılın en yüksek seviyesini görmüştür. Toplam başvuru sayısı 24 bin 628 olarak gerçekleşmiştir. Bunun sebebi ilimizde açılan Şehir Hastanesinin eleman alımları için yapılan başvurulardır. Bu başvuruların 12 bin 447 tanesini erkekler,

12 bin 181'ini kadınlar oluşturmuştur. Toplam başvuru sayısı 2010 yılına göre 2016 yılında 18 bin 207 tane artmıştır. Bu artışın 9 bin 409 tanesini kadınlar, 8 bin 797 tanesini erkekler oluşturmuştur. Yıllar itibari ile başvurular içindeki kadınların sayısı erkeklere oranla daha fazla artış göstermiştir. Son iki yılda kadın ve erkek başvuru sayıları eşit seviyelere ulaşmıştır.

Tablo 1: Mesleklere Göre Başvuru Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	2.967	2.941	5.908
Temizlik Görevlisi	1.452	764	2.216
Büro Memuru (Genel)	715	581	1.296
Satış Danışmanı	483	370	853
Garson (Servis Elemanı)	183	460	643
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	419	104	523
Şoför-Yük Taşıma	-	522	522
Aşçı Yardımcısı	336	138	474
Sekreter	451	14	465
Kasiyer	196	114	310

Kaynak: İŞKUR

Tablo 1'de Isparta ilinde mesleklere göre başvuru sayıları mevcuttur. En fazla başvurunun olduğu İlk 10 meslek içerisinde ilk sırada 5 bin 908 tane başvuruyla Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu rakam toplam başvuru sayısının %23,9'unu oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Büro Memuru (Genel) meslekleri takip etmiştir. Kadınların başvurduğu mesleklere bakıldığında ise ilk ondan farklı olarak Çaycı, Bulaşıkçı (stevard) meslekleri yer almaktadır. Erkeklerde ise Güvenli görevlisi, Beden işçisi (inşaat) ve Pazarlamacı meslekleri farklılık göstermektedir. Bu doğrultuda erkeklerin kadınlara göre daha çeşitli mesleklerde iş aradıkları söylenebilir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı işsizler, işsiz olup İŞKUR'a iş aramak için başvuruda bulunan kişileri kapsamaktadır. Bir kişi Kuruma kayıt olduktan sonra 12 ay boyunca herhangi bir işlemde bulunmazsa kayıtlarda aktif durumdan pasif duruma geçmektedir. Daha önce 18 ay olarak belirlenen aktif kayıtta kalma süresi 2016 yılı Ocak ayı ile birlikte 12 aya düşürülmüştür. Şekil 2'de yıllar itibariyle Isparta ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Şekil 2: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2010-2016)

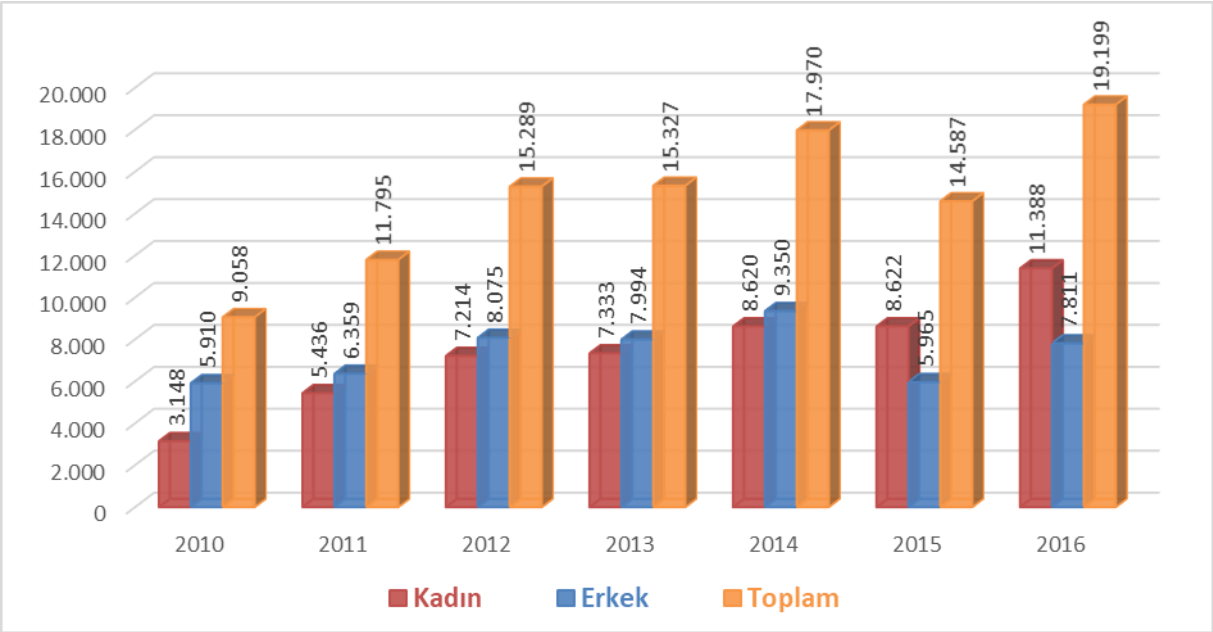

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Isparta ilinde İŞKUR'a kayıtlı 9 bin 58 işsizin 5 bin 910'ü erkeklerden, geri kalan 3 bin 148 kişisi ise kadınlardan oluşmaktadır. 2016 yılında ise toplam 19 bin 199 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının da baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişmenin, İŞKUR olarak işsizlere daha doğru ve etkin politika üretmek noktasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta kadınların kayıtlı işsiz olarak İŞKUR kayıtlarındaki önemli artışıdır. 2010 yılında 3 bin 148 kadın kayıtlarda işsiz olarak yer almışken bu sayı 2016 yılında yaklaşık dört kat artarak 11 bin 388 'e yükselmiştir.

Tablo 2: Mesleklere Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	2.849	1.676	4.525
Temizlik Görevlisi	1.479	527	2.006
Büro Memuru (Genel)	699	407	1.106
Satış Danışmanı	435	265	700
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	440	97	537
Sekreter	479	13	492
Aşçı Yardımcısı	324	87	411
Garson (Servis Elemanı)	107	280	387
Çaycı	301	30	331
Bulaşıkçı (Stevard)	286	29	315

Kaynak: İŞKUR

Tablo 2'de Isparta ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları mevcuttur. En fazla kayıtlı işsizin olduğu İlk 10 meslek içerisinde, ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Isparta ilinde Kuruma kayıtlı 4 bin 525 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Isparta ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %23,5'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Büro Memuru (Genel) meslekleri takip etmiştir. Başvurularda olduğu gibi erkek kayıtlı işsizlerde de aynı durum söz konusudur. Erkeklerde Beden İşçisi, Temizlik Görevlisi gibi mesleklerin yanı sıra Şoför (yük taşıma), Kasiyer, Bekçi, Pazarlamacı gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Açık İşler

Açık iş; en basit tanımlama ile Kuruma işverenler tarafından verilen işgücü talebidir. Açık iş sayısının artması kendisini işe yerleştirmede göstermekte ve işverenlerin İŞKUR ile çalışma isteklerinin arttığı yönünde izlenim vermektedir.

Şekil 3: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2016)

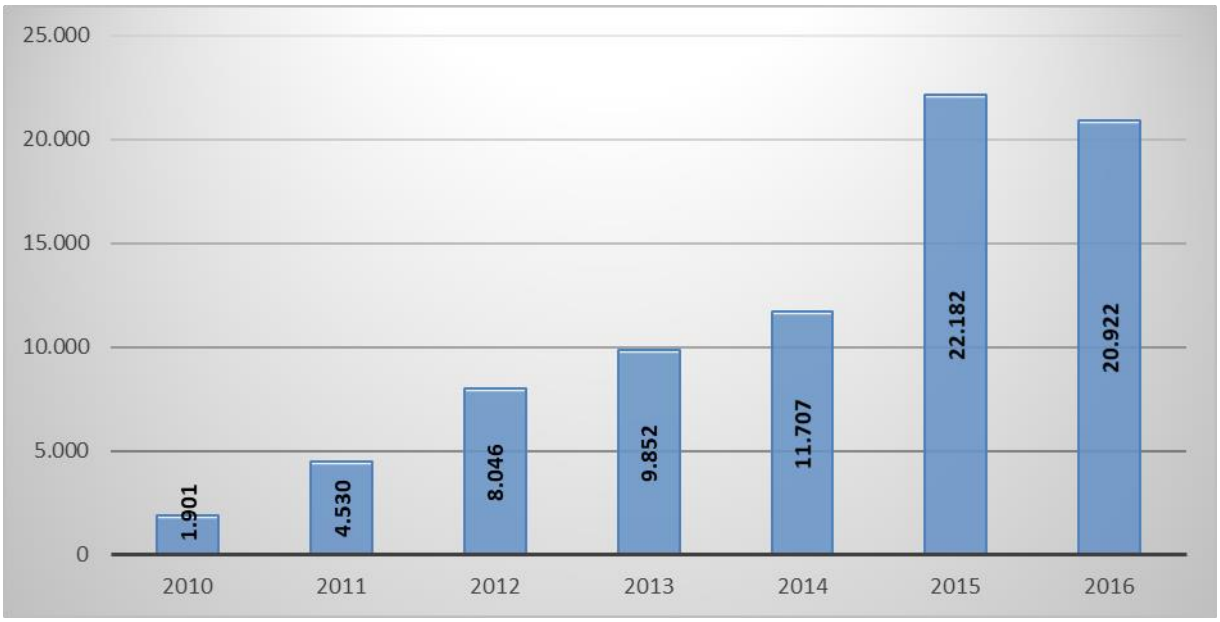

Kaynak: İŞKUR

Şekil 3'te görüleceği üzere 2010 yılında 1 bin 901 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2016 yılına gelindiğinde 20 bin 922 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde yükselen bir seyir izlemiştir. 2010 yılından 2015 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2015 yılında ki açık iş sayısı bir önceki yıla göre yaklaşık iki katı artış göstermiştir. Açık iş sayısı 22 bin 182 ile 2015 yılında zirveyi görmüştür. Ancak 2016 yılında açık iş sayısında bir azalış görülmektedir.

Tablo 3: Mesleklere Göre Açık İş Sayıları (2016)

Meslekler	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	7.827
Temizlik Görevlisi	2.032
Garson (Servis Elemanı)	931
Güvenlik Görevlisi	590
Satış Danışmanı	543
Büro Memuru (Genel)	524
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	487
Bulaşıkçı (Stevard)	421
Aşçı Yardımcısı	419
Elektrikçi (Genel)	380

Kaynak: İŞKUR

Isparta ilinde 2016 yılında 20 bin 922 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, kayıtlı işsizlerde ve başvuru sayılarında olduğu gibi ilk sırada 7 bin 827 tane açık iş ile Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının %37,4'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Garson (Servis elemanı) meslekleri takip etmiştir.

İşe Yerleştirmeler

İşgücü piyasasının arz ve talep yönlü olduğu düşünüldüğünde işgücü talebinin artması ile daha fazla bireyin işe yerleşmesi doğal bir sonuçtur. Bu nedenle işe yerleştirme sayılarının artması için işverenlerden alınan açık işlerin artışının önemli olduğu unutulamamalıdır.

Şekil 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme Sayısı (2010-2016)

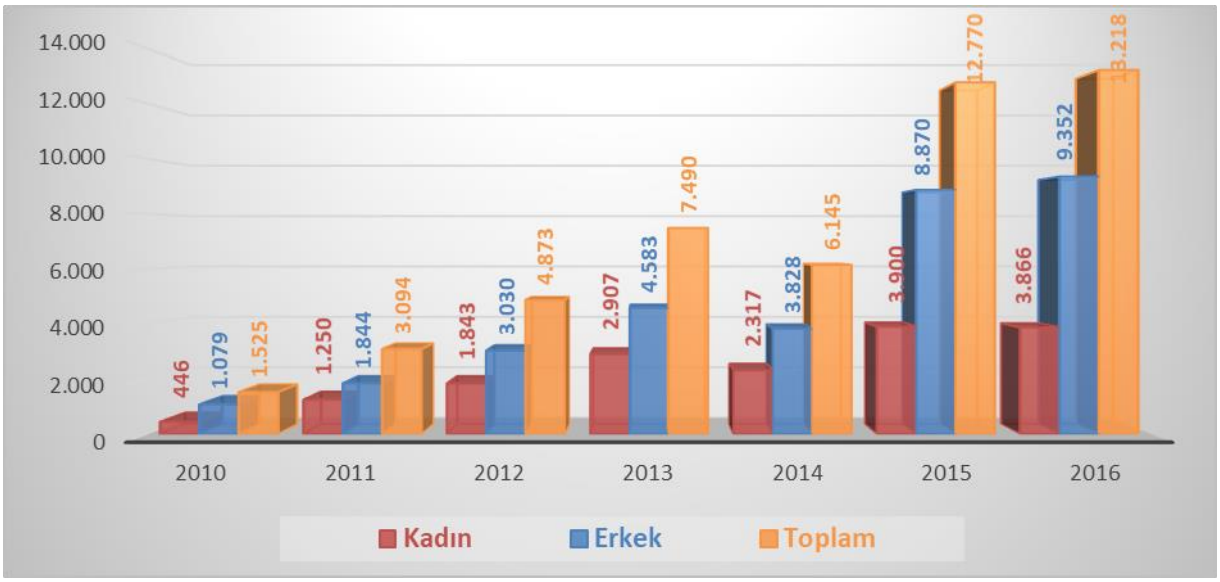

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı bin 525 olan Isparta ilinde işe yerleştirilenlerin bin 79'u erkeklerden, geri kalan 446 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar 2013 yılına kadar artış, 2014 yılında düşüş, 2015 yılından itibaren de yükseliş eğilimi göstermiştir. 2016 yılında Isparta ilinde 13 bin 218 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2015 yılına kadar işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 35 ile 40'ı kadınlardan oluşurken bu oran 2015 ve 2016 yıllarında yüzde 30 seviyelerine düşmüştür.

Şekil 4'te görüleceği üzere 2015 ve 2016 yıllarında işe yerleştirme rakamlarında belirgin bir yükseliş yaşanmıştır. İŞKUR olarak her koşulda fiili açık işleri mümkün olduğunca Kuruma kazandırıp, İŞKUR üzerinden iş arayanlar ile eşleştirmek işgücü piyasasında Kurumun etkinliğini arttırmak adına önemlidir. Bu durum da doğal olarak istatistiklere işe yerleştirme olarak yansımıştır.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2016)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	1.209	5.390	6.599
Temizlik Görevlisi	554	455	1.009
Güvenlik Görevlisi	84	406	490
Garson (Servis Elemanı)	126	311	437
Büro Memuru (Genel)	219	168	387
Elektrikçi (Genel)	-	308	308
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	209	98	307
Satış Danışmanı	155	106	261
Şoför-Yük Taşıma	-	245	245
Bilgisayar İşletmeni	194	43	237

Kaynak: İŞKUR

Isparta ilinde 6 bin 599 tane işe yerleştirmeyle Beden işçisi (Genel) mesleği ile ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının %49,9'unu oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi ve Güvenlik Görevlisi meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en çok Beden işçisi (Genel), Temizlik Görevlisi, Büro Memuru(Genel) mesleklerinde işe yerleştirilirken, erkekler en çok Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi ve Güvenlik Görevlisi mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla işgücü piyasasında becerileri eskimiş ya da hiçbir niteliği olmayan işgücüne beceri kazandırarak daha kolay iş bulmasına imkân vermekte ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır. Toplum yararına programlar ise işsizliğin yoğun olduğu yerlerde ve dönemlerde işgücünün, işgücü piyasasından uzak kalmasını önlemede önemli bir araçtır.

Tablo 5: Mesleki Eğitim Kurs ve Kursiyer Sayıları (2010-2016)

MEK					Cinsiyet Dağılımı		Yıllık Değişim		
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Toplam
2010	61	460	593	1.053	43,7%	56,3%	-	-	-
2011	49	562	256	818	68,7%	31,3%	22,2%	-56,8%	-22,3%
2012	48	562	252	814	69,0%	31,0%	0,0%	-1,6%	-0,5%
2013	13	71	77	148	48,0%	52,0%	-87,4%	-69,4%	-81,8%
2014	21	160	100	260	61,5%	38,5%	125,4%	29,9%	75,7%
2015	62	852	438	1.290	66,0%	34,0%	432,5%	338,0%	396,2%
2016	71	481	814	1.295	37,1%	62,9%	-43,5%	85,8%	0,4%

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursu en fazla 2016 yılında düzenlenmiştir. Düzenlenen 71 kursa; 481'i kadın, 814'ü erkek toplam bin 295 kursiyer katılım sağlamıştır. Tablo incelendiğinde en az kurs açılan yılın 2013 yılı olduğu görülmektedir. Bu yılda 13 mesleki eğitim kursuna, 148 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 77'si erkek, 71'i kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırarak işsizlik probleminin çözülmesini hedefleyen programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Kursa katılan bireylerin cinsiyetleri incelendiğinde genellikle kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2015 yılında katılan kursiyerlerin yüzde 66'sı kadınlardan oluşmaktadır. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 6: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Ahşap Kalıpçı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Ahşap Kalıpçı
Trikotajcı/Endüstriyel Örmeci	Betonarme Demircisi	Betonarme Demircisi
Kadın Üst Giysileri Dikim Elemanı	Bitki Bakım Ve Koruma Makineleri Bakım Ve Onarımcısı	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Deri Dikici (Saraciye)-Elle	Taş Ve Tuğla Duvarcısı/Yapı Duvarcısı	Bitki Bakım Ve Koruma Makineleri Bakım Ve Onarımcısı
Bağ Budama İşçisi	Sıvacı	Taş Ve Tuğla Duvarcısı/Yapı Duvarcısı
Ahşap Süslemecisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Sıvacı
Akrilik İplik Üretim İşçisi	İnşaat Boyacısı/Boyacı	Trikotajcı/Endüstriyel Örmeci
Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Alçı Sıva Uygulayıcısı	Kadın Üst Giysileri Dikim Elemanı
Halı Dokuyucu (El Tezgahı)	Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	Aşçı Yardımcısı

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Müşteri Hizmetleri görevlisi/Asistanı, Ahşap kalıpçı ve Betonarme demircisi mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Çağrı merkezi müşteri temsilcisi ve Trikotajcı/Endüstriyel örmeci mesleğinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Ahşap Kalıpçı, Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı ve Betonarme Demircisi mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Hem kadınlarda hem erkeklerde en çok açılan kurslar arasında Müşteri hizmetleri görevlisi/asistanı mesleği bulunmaktadır. Bunun sebebi ilimizde faaliyet gösteren özel çağrı merkezi firmasıdır.

Tablo 7: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

İEP					Cinsiyet Dağılımı		Yıllık Değişim		
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Toplam
2010	8	6	3	9	66,7%	33,3%	-33,3%	-85,0%	-69,0%
2011	58	67	34	101	66,3%	33,7%	1016,7%	1033,3%	1022,2%
2012	131	115	77	192	59,9%	40,1%	71,6%	126,5%	90,1%
2013	336	212	220	432	49,1%	50,9%	84,3%	185,7%	125,0%
2014	472	315	312	627	50,2%	49,8%	48,6%	41,8%	45,1%
2015	1153	838	830	1.668	50,2%	49,8%	166,0%	166,0%	166,0%
2016	1191	778	893	1.671	46,6%	53,4%	-7,2%	7,6%	0,2%

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olunamamasının yanında yeterli iş tecrübesine sahip olunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan

işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2011 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak karşımıza çıkmaktadır. 2016 yılında düzenlenen toplam kurs sayısı 2010 yılına göre 148,9 kat artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2016 yılında bin 191 program düzenlenmiş olup toplam bin 671 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 46,6'sı kadınlardan yüzde 53,4'ü erkeklerden oluşmaktadır. Yıllar içinde Artış eğilimi gösteren işbaşı eğitim programın 2015 ve 2016 yılında benzer seviyelerde olduğu görülmektedir.

Tablo 8: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Kadın	Erkek	Toplam
Satış Danışmanı	Satış Danışmanı	Satış Danışmanı
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Satış Elemanı (Perakende)	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Büro Memuru (Genel)	Garson (Servis Elemanı)	Büro Memuru (Genel)
Ön Muhasebeci	Ön Muhasebeci	Ön Muhasebeci
Aşçı Yardımcısı	Pazarlamacı	Satış Elemanı (Perakende)
Konfeksiyon İşçisi	Büro Memuru (Genel)	Aşçı Yardımcısı
Kasiyer	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Garson (Servis Elemanı)
Satış Elemanı (Perakende)	Aşçı Yardımcısı	Pazarlamacı
Makineci (Dikiş)	Muhasebe Meslek Elemanı	Muhasebe Meslek Elemanı
Hemşire	Gül Mamulleri Dolum İşçisi (Kozmetik Ürünler)	Kasiyer

Kaynak: İŞKUR

2016 yılında en fazla Satış Danışmanı, Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı ve Büro Memuru (Genel) mesleklerinde işbaşı eğitim programı düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Satış Danışmanı, Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı ve Büro Memuru (Genel) mesleğinde program düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Satış Elemanı(Perakende) ve Garson(Servis Elemanı) mesleklerinde program düzenlenmiştir.

Tablo 9: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2016)

GEP					Cinsiyet Dağılımı		Yıllık Değişim		
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Toplam
2014	9	122	111	233	52,4%	47,6%	-22,8%	-2,6%	-14,3%
2015	11	113	154	267	42,3%	57,7%	-7,4%	38,7%	14,6%
2016	22	212	344	556	38,1%	61,9%	87,6%	123,4%	108,2%

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2016 yılında 22 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2016 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı 2015 yılına göre 2 kat daha fazladır. Programa 212'i kadın, 344'ü erkek olmak üzere toplam 556 kişi katılmıştır.

Tablo 10: Toplum Yararına Programlar (Kurs ve Kursiyer Sayıları) (2010-2016)

TYP					Cinsiyet Dağılımı		Yıllık Değişim		
Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Toplam
2010	13	62	167	229	27,1%	72,9%	59,0%	50,5%	52,7%
2011	15	55	107	162	34,0%	66,0%	-11,3%	-35,9%	-29,3%
2012	68	358	330	688	52,0%	48,0%	550,9%	208,4%	324,7%
2013	52	311	317	628	49,5%	50,5%	-13,1%	-3,9%	-8,7%
2014	84	688	1.004	1.692	40,7%	59,3%	121,2%	216,7%	169,4%
2015	88	2.783	2.108	4.891	56,9%	43,1%	304,5%	110,0%	189,1%
2016	35	1.002	590	1.592	62,9%	37,1%	-64,0%	-72,0%	-67,5%

Kaynak: İŞKUR

Toplum Yararına Programlar; işsizliğin yoğun olduğu dönemlerde toplum yararına bir iş ya da hizmetin gerçekleştirilmesi yoluyla özellikle istihdamında zorluk çekilen işsizlerin çalışma alışkanlık ve disiplininden uzaklaşmalarını engelleyerek işgücü piyasasına uyumlarını gerçekleştirmek ve geçici gelir desteği sağlamak gayesiyle uygulanmaktadır. Isparta ilinde 2015 yılında toplum yararına programlara katılanların sayısında ciddi bir artış meydana gelmiştir. 2016 yılından toplam 35 kurs açılmış olup bu programlara bin 2'si kadın, 590'ı erkek olmak üzere toplamda bin 592 kişi katılmıştır. Toplum yararına programlar en fazla MEB Bakım ve Onarım Temizlik ve Çevre Temizliği işlerinde düzenlenmiştir.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Tablo 11: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Başvuru ve Hak Eden Sayısı (2010-2016)

Yıllar	Başvuru Sayısı	Hak Eden Sayısı	Yıllık Değişim Başvuru	Yıllık Değişim Hak Eden
2010	1.174	1.060	-9,1%	-11,2%
2011	1.070	940	-8,9%	-11,3%
2012	2.150	1.515	100,9%	61,2%
2013	2.675	1.468	24,4%	-3,1%
2014	3.013	1.722	12,6%	17,3%
2015	4.105	2.523	36,2%	46,5%
2016	5.987	3.034	45,8%	20,3%

Kaynak: İŞKUR

Isparta ilinde 2016 yılında toplam 5 bin 987 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden 3 bin 34'ü işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuranların sayısı 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 45,8 oranında artmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2016 yılında 2015 yılına göre yüzde 20,3 oranında artış göstermiştir.

Tablo 12'da ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin meslek bilgileri yer almaktadır. İşsizlik ödeneğini hak edenler içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) çalışanlar bulunmaktadır.

Tablo 12: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneğini Hak Eden Sayıları (2016)

Meslekler	İÖ Hak eden Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	662
Temizlik Görevlisi	201
Büro Memuru (Genel)	131
Şoför-Yük Taşıma	113
Satış Danışmanı	103
Aşçı	61
Aşçı Yardımcısı	55
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	54
Ön Muhasebeci	49
Garson (Servis Elemanı)	46

Kaynak: İŞKUR

Isparta ili için başvuru sayısı, kayıtlı işsiz sayısı ve açık iş sayısında ilk sırada yer alan Beden İşçisi (Genel) mesleği işsizlik ödeneğini hak edenler içinde de birinci sırada yer almaktadır. Beden İşçisi (Genel) mesleğinde 662 kişi işsizlik ödeneği almayı hak etmiştir. Bu rakam toplam işsizlik ödeneğini almaya hak edenlerin %21,8'ini oluşturmaktadır. Temizlik Görevlisi mesleğinde ise bu sayı 201 olarak gerçekleşmiştir. Bu meslekleri ise Büro Memuru(Genel), Şoför-Yük Taşıma ve Satış Danışmanı meslekleri takip etmiştir. Tablo 12'den anlaşılacağı üzere birkaç meslek haricinde daha çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde işsizlik ödeneği alma durumu mevcuttur. Bu durum da meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıkları anlamına gelmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin kurulması yolu ile daha etkin işleyişi sağlamak adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek önemli bir konuyu oluşturmaktadır. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmaya başlanmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve

gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 3 Nisan – 5 Mayıs 2017 tarihleri arasında Türkiye genelinde 90 bin 749 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleriyle, Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2018 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Isparta ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanının bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Isparta ilinde bin 308 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 15 bin 598 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Isparta ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 13'de Isparta ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 13: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşyeri Sayısı
İmalat	94
Toptan ve perakende ticaret	65
İnşaat	55
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	21
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	15
Ulaştırma ve depolama	13
Eğitim	12
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	10
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	7
Diğer hizmet faaliyetleri	6
Madencilik ve taş ocakçılığı	5
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2
Bilgi ve iletişim	2
Gayrimenkul faaliyetleri	1
Genel Toplam	**308**

Kaynak: İPA 2017

Isparta ilinde İnşaat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Isparta ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 30,5'i İmalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 30'dur. Bu durumda Isparta ilinde İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalaması ile benzerlik göstermektedir. İmalat sektöründen sonra en fazla işyeri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 21,1'i bu sektörde bulunmaktadır. Ayrıca yüzde 19 olan Türkiye ortalamasına yakın bir oran olarak gerçekleşmiştir. Isparta ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden her 2 işyerinden bir tanesi İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir.

En az işyeri ise Bilgi ve İşlem ve Gayrimenkul faaliyetleri sektöründe bulunmaktadır. Kültür sanat eğlence dinlence ve spor, finans ve sigorta faaliyetleri, su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde iş yeri tespit edilememiştir. Bu sebeple tabloda gösterilmemektedir. Ancak bu tablo okunurken Isparta ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Ayrıca bu araştırma işyeri

bazlı bir araştırma olup mutlaka istihdamı 20'den az olan bir Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe bulunan banka şubesi mevcut olacağından verilerin düşük olması doğaldır.

Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

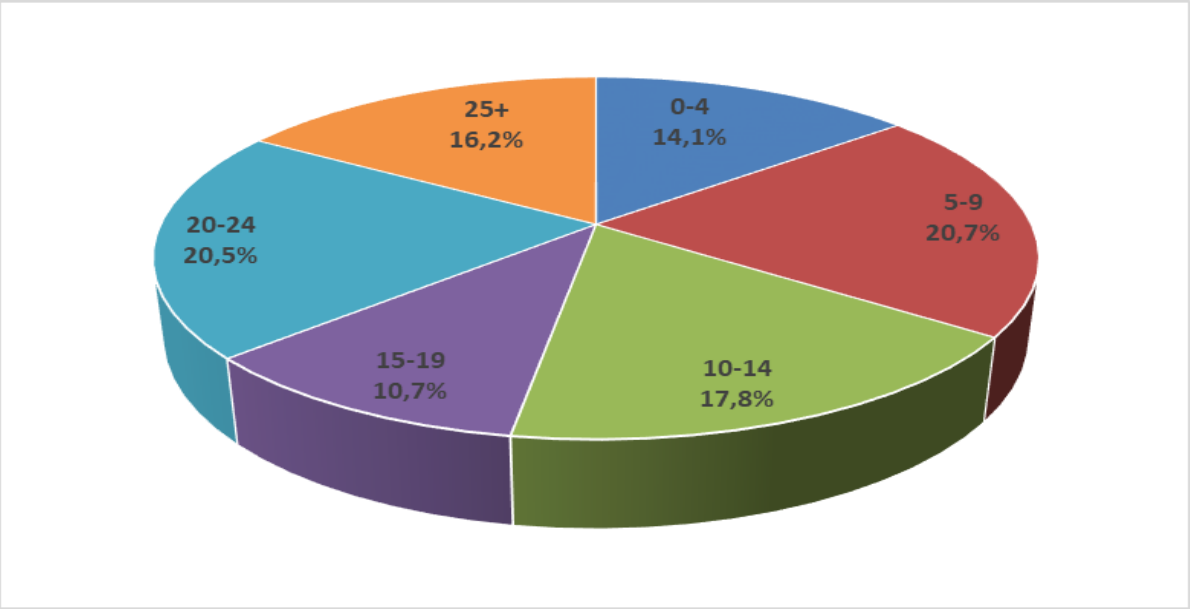

Kaynak: İPA 2017

Grafik 5'de görüldüğü üzere Isparta ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 20,7'si 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 10-14 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 17,8'dir. İşyerlerinin yaklaşık yarısı 5- 19 yaş aralığındadır. Yaklaşık her 5 işyerinden biri ise 20 ve daha fazla yıldır faaliyet göstermektedir.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı

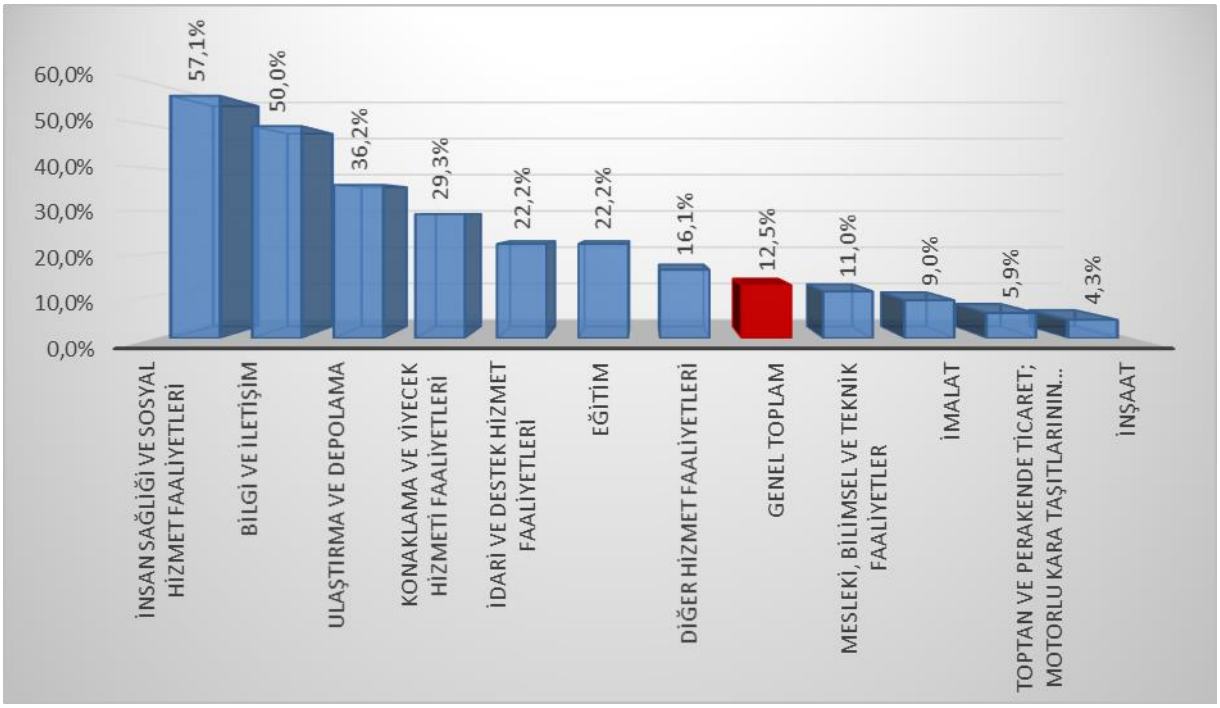

Kaynak: İPA 2017

Isparta ilinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 57,1'inde part-time çalışan bulunmaktadır. Isparta ili genelinde bu oran yüzde 12,5 olarak gerçekleşmiştir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde de bu konuda öne çıkmış ve yüzde 36 ile birinci sırada yer almıştır. Isparta ilinde ikinci sırada Bilgi ve iletişim sektörü yer almıştır. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 50'sinde part-time çalışan bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 36,2 ile Ulaştırma ve depolama sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat sektöründe işgücü part-time çalışma yapma eğiliminde daha az bulunmaktadır. Özellikle çalışma şartları ve ücret düzeyi, part-time çalışmaya işgücünü sevk etmemektedir.

Part-time çalışmalar, esnek bir çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir. Grafik 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

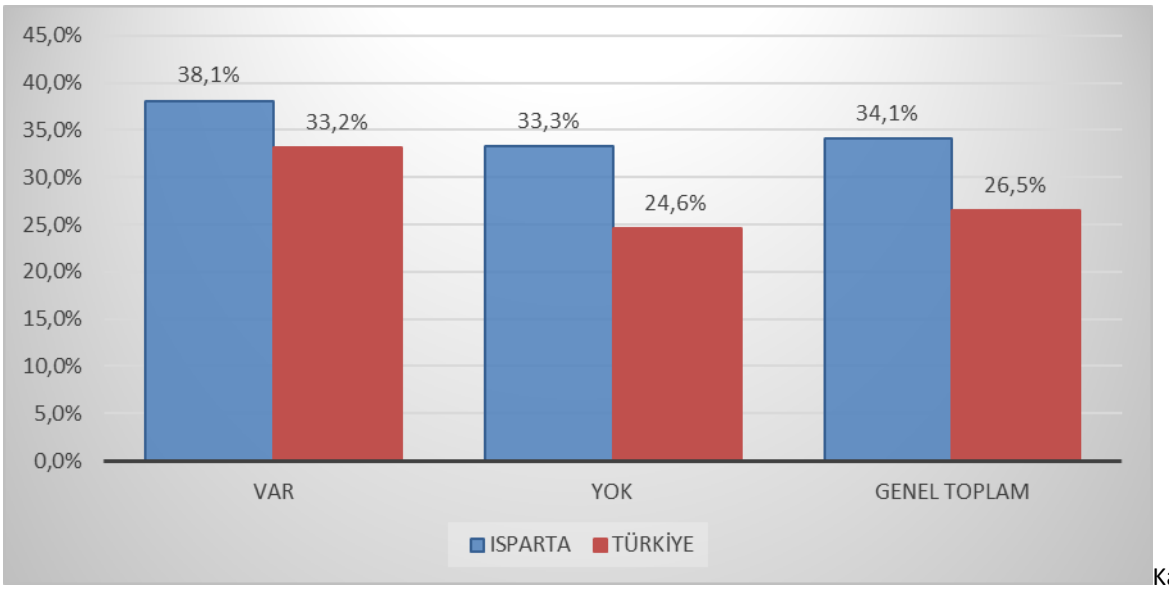

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,5'ini kadınlar oluşturmaktayken Isparta ilinde bu oran yüzde 34,1 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Isparta ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 38,1 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 33,3 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33,2 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,6'da kalmıştır. Isparta ilinde part-time çalışma kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile aynı bir durum söz konusudur.

Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

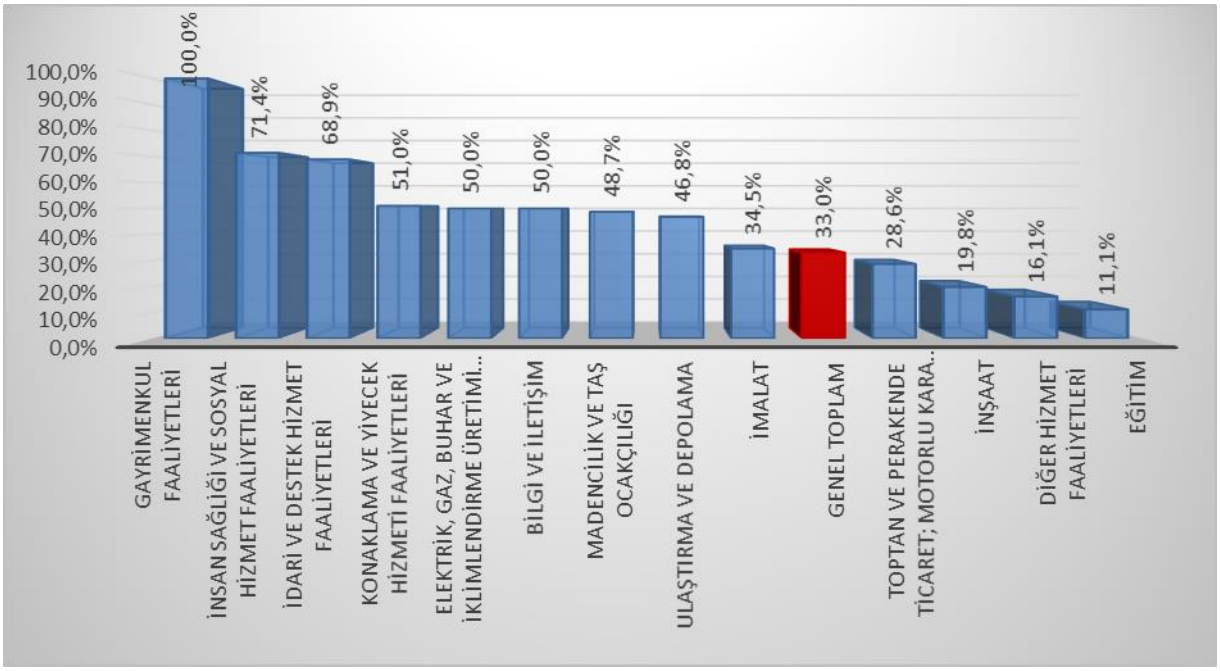

Kaynak: İPA 2017

Isparta ilinde işyerlerinin yüzde 33'ünde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 25,7'dir. Isparta ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Gayrimenkul faaliyetleri sektöründe görünmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinin hepsinde vardiyalı çalışma söz konusudur. Ancak Gayrimenkul faaliyetleri sektöründe işyeri sayısının diğer sektörlere göre az olması da bu oranın yüksek olmasına sebep olmaktadır. Eğitim sektörü ise en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur. Eğitim sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni çalışma saatlerinin düzenli olmasından kaynaklanmaktadır. Vardiyalı çalışmayı az yapan bir diğer sektör olan inşaat sektöründe bu oran yüzde 19,8 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Isparta ili genelinde vardiyalı çalışma yapma oranının üstünde olan sektörler; İmalat, ulaştırma ve depolama, madencilik ve taş ocakçılığı, bilgi ve iletişim, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İdari ve destek hizmetleri faaliyetleri, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve gayrimenkul faaliyetleri, sektörleri olmuştur.

Şekil 9: Vardiyalı Çalışma Yapılan İş Yerlerinde Kadın Çalışma Oranı

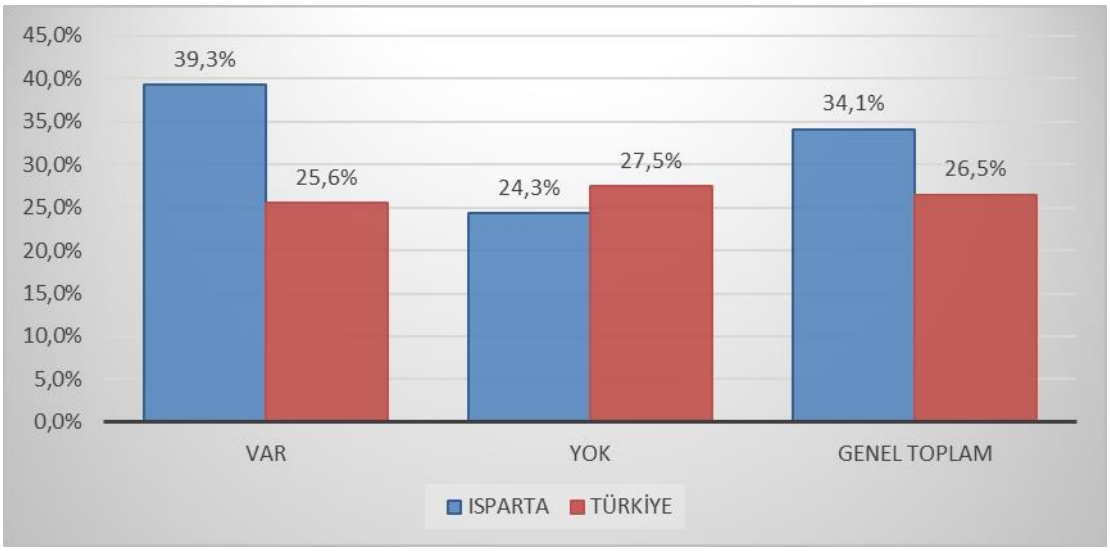

Kaynak: İPA 2017

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şekil 9'de söz konusu eğilime ters yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine kıyasla daha fazladır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 39,3'ü kadın, yüzde 61,7'si ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 24,3'e düşmektedir. Isparta ilinde kadın çalışanların vardiyalı çalışma tercih etmesinin sebebi, çalışma saatlerinin vardiyası olmayan iş yerlerine nazaran daha düzenli olmasıdır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Isparta ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 34'ünün kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 10 çalışandan 3'ü kadın 7'si erkeklerden oluşmakta olup Türkiye ortalamasına da yakın bir oran söz konusudur.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 1,9 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Isparta ilinde 15 puanlık farkla ters yönde işlemektedir.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

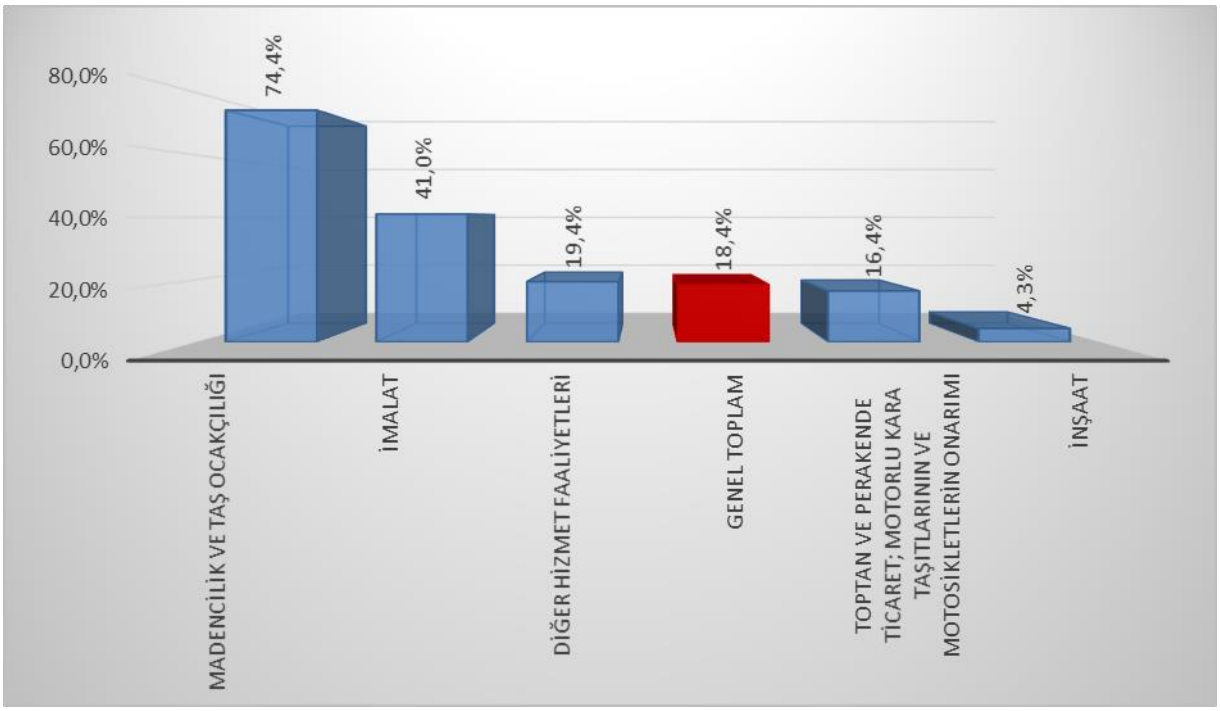

Kaynak: İPA 2017

Isparta ilinde 17 sektörden 5 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 74,4'ü ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 41 ile İmalat sektörü bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 19,4 ile Diğer hizmet faaliyetleri gelmektedir. Bu üç sektör ihracat yapma oranı anlamında Isparta ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Bu oranlar Türkiye ortalaması ile farklılık göstermektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 24,1'i ihracat yapmaktadır. Isparta ilinde Türkiye genelinden farklı olarak en fazla ihracat yapan sektör yüzde 74,4 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü ön plana çıkmaktadır.

Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe söz konusu oranın yüksek çıkmasının en önemli sebebi Isparta ilinde faaliyet gösteren mermer firmalarının çok sayıda olmasıdır. Isparta ilinde yoğun olarak İmalat sektöründe yer alan işverenler olmasına rağmen ihracat yapan işyeri oranı yüzde 41 ile ikinci sırada yer almaktadır. Bu sektörlerdeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

Şekil 11: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

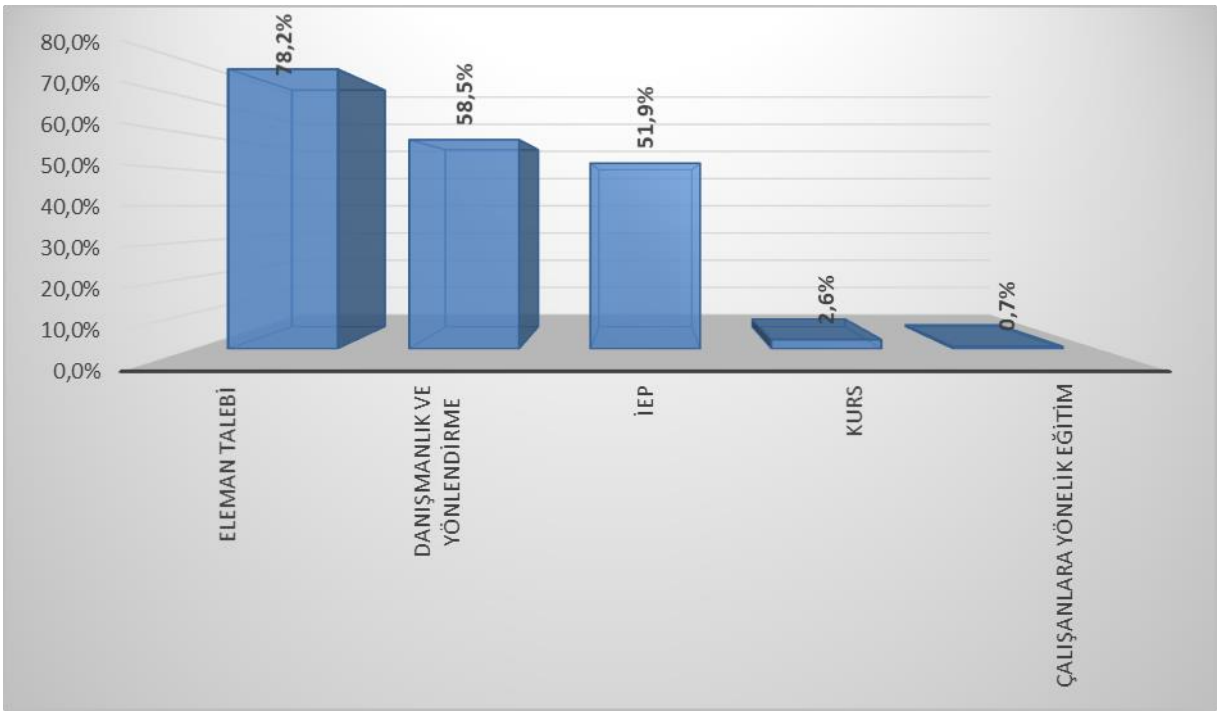

Kaynak: İPA 2017

Isparta ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 61 İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 55,4 olarak gerçekleşerek, bu oran Isparta ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan bu işyerleri ise en çok Eleman talebi hizmeti almıştır. Bu işyerlerinin yüzde 78,2'si Eleman talebi hizmetinden yararlanırken yüzde 58,5'i Danışmanlık ve yönlendirme alanında İŞKUR ile iletişime geçmişlerdir.

Şekil 12: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

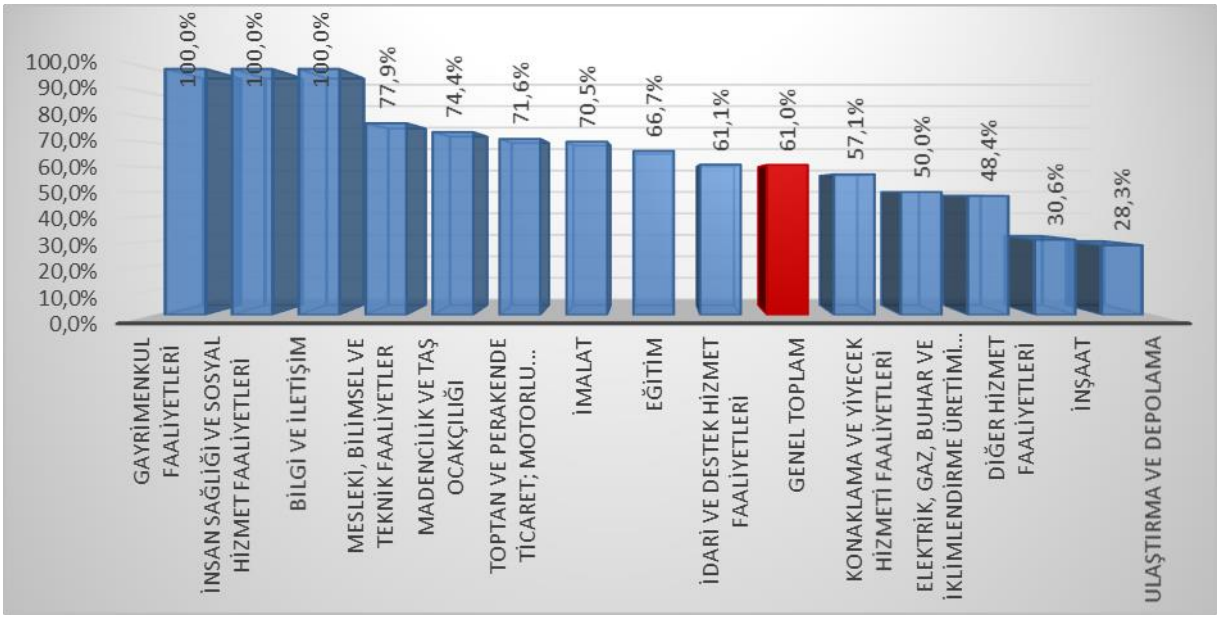

Kaynak: İPA 2017

Şekil 12'de ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Isparta ilinde Gayrimenkul faaliyetleri, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve Bilgi ve iletişim sektörlerinde yer alan işyerlerinin hepsi İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işyerine sahip olan İmalat sektöründe ise bu oran yüzde 70,5 seviyesinde gerçekleşmiştir. İlin diğer önde gelen sektörlerinden Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörlerinde bu oran sırası ile yüzde 71,6 ve yüzde 30,6olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları.

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	Kurs
İmalat	-	63,7%	89,1%	52,6%	1,8%
Toptan ve Perakende Ticaret	-	51,4%	68,6%	45,7%	2,9%
İnşaat	-	43,3%	63,8%	78,7%	-
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	-	70,2%	78,6%	42,9%	-
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	-	12,7%	87,3%	50,9%	12,7%
Eğitim	16,7%	50,0%	66,7%	66,7%	-
Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler	-	70,8%	71,7%	57,5%	-
İnsan Sağlığı Ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	-	71,4%	85,7%	42,9%	-
Madencilik Ve Taş Ocakçılığı	-	100,0%	65,5%	31,0%	31,0%
Ulaştırma Ve Depolama	-	100,0%	68,7%	37,4%	-
Diğer Hizmet Faaliyetleri	-	66,7%	66,7%	66,7%	-
Bilgi ve iletişim	-	50,0%	100,0%	50,0%	-
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	-	100,0%	100,0%	-	-
Gayrimenkul faaliyetleri	-	100,0%	100,0%	-	-
Genel Toplam	**0,7%**	**58,5%**	**78,2%**	**51,9%**	**2,6%**

Kaynak: İPA 2017

Isparta ilinde Bilgi ve İletişim, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ve Gayrimenkul faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Bu ve diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki tablo 14'de yer almaktadır. Bilgi ve İletişim, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Madencilik ve Taş ocakçılığı ve Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde yer alan iş yerlerinin tamamı Danışmanlık ve yönlendirme, eleman talebi hizmetinden faydalanmışlardır. Ancak bu sektörde araştırma kapsamına giren işyeri sayısının düşük olması oranın yüksek çıkmasına sebep olmaktadır.

Isparta ilinde faaliyet gösteren sektörler incelendiğinde en yüksek sayıya sahip olan İmalat sektörü İŞKUR'un eleman talebi hizmetinden yüzde 89,1 oranında faydalanmıştır. Bu oranı Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe yüzde 68,6 ve İnşaat sektöründe ise yüzde 63,8 olarak takip etmiştir. İşyeri ağırlığını yoğun olarak elinde tutan bu üç sektör İŞKUR'dan eleman talebinde bulunarak personel ihtiyacını karşılamaya çalışmaktadır.

Tablo 14 incelendiğinde madencilik ve taş ocakçılığı ve idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörlerinde diğer iş yerlerine göre daha fazla kurs talebi olduğu görülmektedir.

Şekil 13'de ise işyerlerinin vardiyalı çalışma, part-time çalışma ve ihracat yapma durumlarına göre işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları Isparta ili ve Türkiye geneli karşılaştırması yapılarak incelenmiştir.

Şekil 13: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanan İşyerlerinin Özellikleri

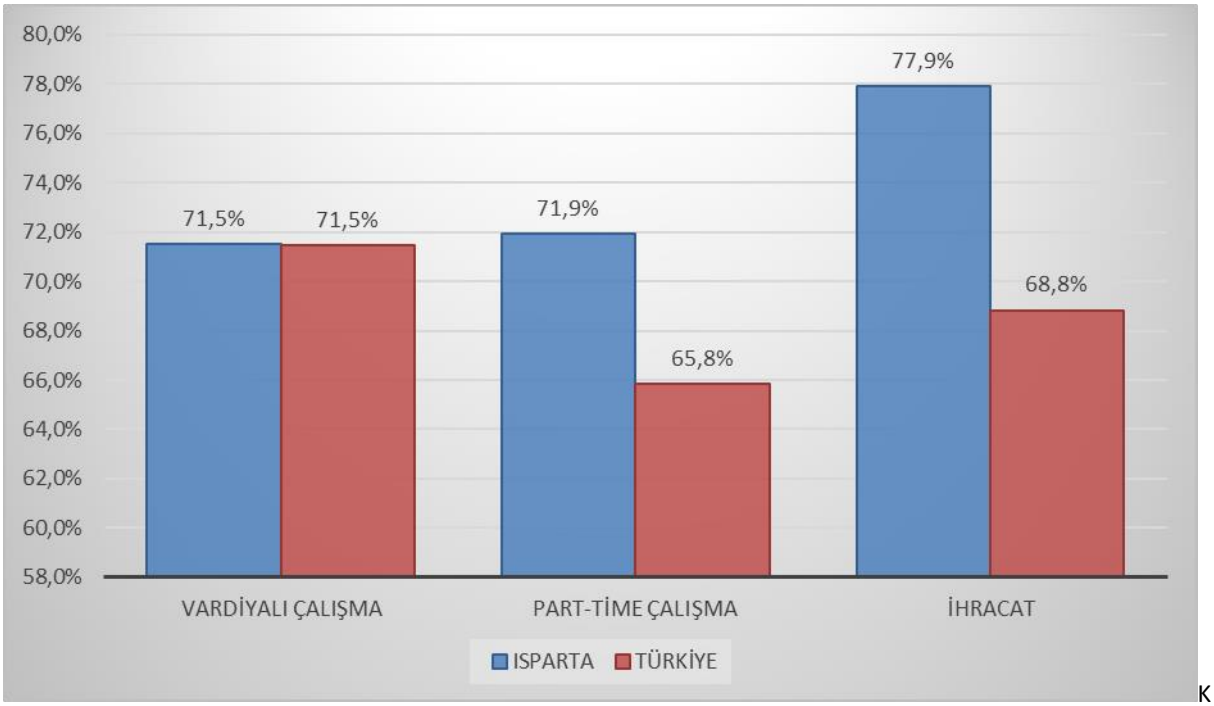

K

aynak: İPA 2017

Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapan işyerlerinin yüzde 71,5'i İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktadır. Isparta ilinde ise bu oran Türkiye ortalaması ile aynı gerçekleşmiştir. Isparta ilindeki araştırma kapsamına giren tüm işyerlerinin yüzde 33'ü vardiyalı çalışma yapmaktadır.

Isparta ilinde işyerlerinin yüzde 18,4'ü ihracat yaparken, bu işyerlerinin yaklaşık 3'te 2'si İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Söz konusu oran Türkiye genelinin üstündedir.

Isparta ilinde part-time çalışma yapılan işyerlerinin % 71,9'u İŞKUR hizmetlerinden yararlanmaktayken, Türkiye genelinde bu oran % 65,8 düzeyindedir.

Mevcut İstihdam

Isparta ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Isparta ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 15 bin 598 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 10 bin 275 çalışan erkeklerden, 5 bin 322 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 15: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın	Erkek	Toplam
İmalat	1.617	3.960	5.577
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1.526	1.196	2.722
İnşaat	134	1.259	1.393
Toptan ve perakende ticaret	376	901	1.276
Madencilik ve taş ocakçılığı	153	998	1.151
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	720	400	1.120
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	386	494	880
Eğitim	249	251	500
Ulaştırma ve depolama	64	337	400
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	43	211	253
Bilgi ve iletişim	22	122	144
Diğer hizmet faaliyetleri	31	90	122
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2	29	31
Gayrimenkul faaliyetleri	1	28	29
Genel Toplam	**5.322**	**10.275**	**15.598**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre dağılımda ise; Isparta ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Isparta ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerde yüzde 38,5 oranında, kadınlarda ise yüzde 30 oranında İmalat sektöründe istihdam edilme durumu söz konusudur. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 35,7 olarak gerçekleşmiştir. İdari ve destek hizmet faaliyetleri ve İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısı erkeklere göre daha fazladır.

Tablo 15 incelendiğinde Eğitim, konaklama ve yiyecek hizmeti Faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısına yakın olduğu görülmektedir.

Şekil 14: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

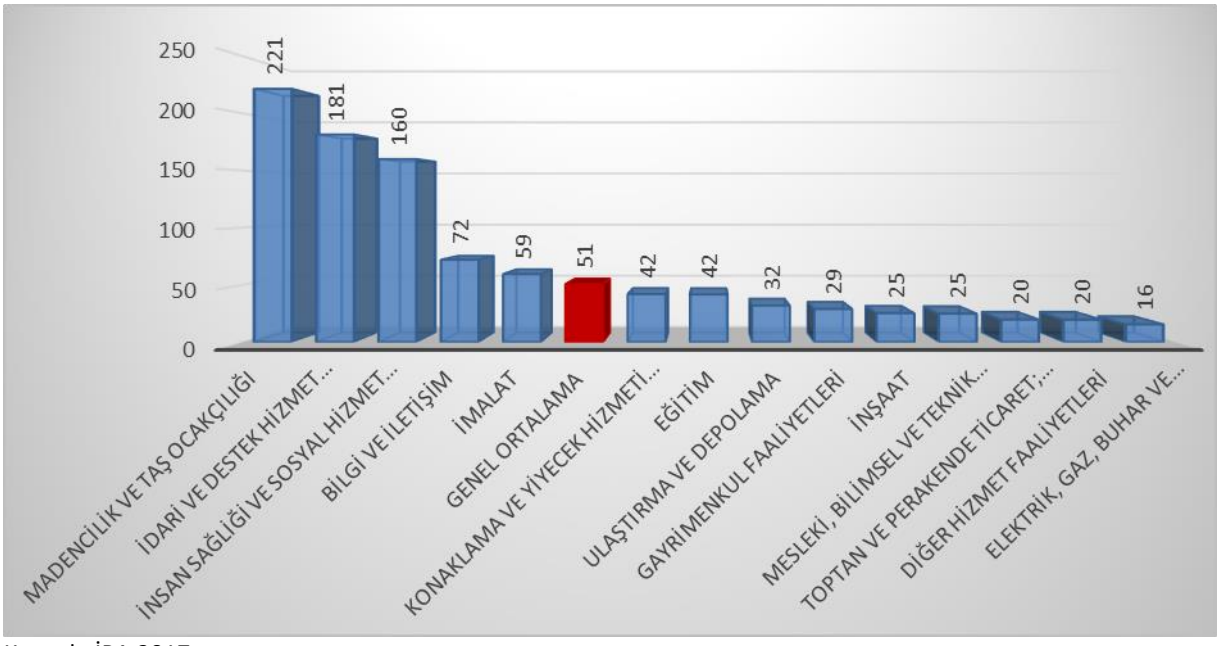

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki şekil 14'de Isparta ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerindeki ortalama çalışan sayıları gösterilmiştir. İl geneline bakıldığında her işyerinde ortalama olarak 51 kişi istihdam edilmektedir. Sektörler özelinde incelendiğinde; ortalama çalışan sayısı en fazla Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe bulunmaktadır. Bu sektördeki işyerlerinde ortalama 221; ikinci sırada bulunan İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe 181 kişi ve üçüncü sırada bulunan İnsan sağlığı ve sosyal hizmetler sektöründe 160 kişi istihdam edilmektedir. Bu üç sektör ortalama çalışan sayıları bakımından diğer sektörlere oranla ön plana çıkmış ve il geneli ortalamasının üzerinde yer almıştır.

İl genelindeki çalışan sayıları, sektörlerden sonra meslek grubu bazında da tablo 16'deki veriler üzerinden değerlendirilebilir.

Tablo 16: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın	Erkek	Toplam
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.558	1.932	3.490
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	977	2.350	3.327
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	344	2.581	2.925
Hizmet Ve Satış Elemanları	604	888	1.492
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	879	565	1.444
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	323	1.046	1.370
Profesyonel Meslek Mensupları	590	714	1.303
Yöneticiler	41	164	205
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	6	35	41
Genel Toplam	**5.322**	**10.275**	**15.598**

Kaynak: İPA 2017

Toplam çalışanların içerisinde Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda çalışanlar önemli bir oranda bulunmaktadır. Toplam çalışanların yüzde 22,3'ü, erkek çalışanların yüzde 18,8'i ve kadın çalışanların yüzde 29,2'si bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu yer almakta ve yüzde 21,3 oranında çalışanı barındırmaktadır.

Isparta ilinde kadınların yüzde 16,5'i, erkeklerin ise yüzde 5,4'ü Büro Hizmetlerinde çalışmaktadır. Kadınların erkeklere göre daha yüksek oranla büro hizmetlerinde çalışmasının nedenleri arasında, daha az fiziksel efor gerektiren işlerde çalışma isteğinin yanı sıra işverenler tarafından da büro işlerinde erkeklere oranla kadın çalışan tercih etmeleridir.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grubu Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanlarının olması ilimizde bu sektörde 20 artı istihdamlı işyerinin sayısının az olmasından kaynaklanmaktadır.

Tablo 17: İşyeri Yaşına ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

İşyeri Yaşı (Yıl)	Kadın	Erkek	Toplam
0-4	929	1.029	1.959
5-9	548	1.098	1.646
10-14	706	1.268	1.973
15-19	430	865	1.294
20-24	1.998	3.952	5.951
25+	712	2.063	2.775
Genel Toplam	**5.322**	**10.275**	**15.598**

Kaynak: İPA 2017

Tablo 17'de ise çalışanların istihdam edildiği işyerlerinin yaş bilgileri bulunmaktadır. Bu tabloda öne çıkan en önemli husus; işyeri yaşı ile çalışan sayısı arasında doğru orantı olmasıdır. İşyerinin yaşı büyüdükçe çalışan sayısı artmaktadır. Toplam çalışan sayısının yüzde 38,1'i 20-24 yaş arasında olan işyerlerinde çalışmaktadır. Bu oran kadınlarda 37,5 iken erkeklerde 38,4 olarak hesaplanmıştır.

İstihdamda bulunanların büyük bir çoğunluğu 20 ve üzeri yaşında olan işyerlerinde çalışmaktadır. Ayrıca 20 ve üzeri yaşında olan iş yerleri Isparta ilinde piyasada önemli bir yere sahiptir. İşyerlerinin üçte birini 20 ve üzeri yaş aralığında yer alan işyerleri oluşturmaktadır. Bu yüzden çalışan sayısının önemli bir bölümü söz konusu işyerlerinde bulunmaktadır.

Tablo 18: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Mermer İşçisi	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Mermer İşçisi
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Beden İşçisi (Genel)
Beden İşçisi (Genel)	Hemşire	Şoför-Yük Taşıma
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Beden İşçisi (Genel)	Şoför (Yolcu Taşıma)
Şoför-Yük Taşıma	Mermer İşçisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Şoför (Yolcu Taşıma)	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
Garson (Servis Elemanı)	Büro Memuru (Genel)	Ağaç Biçme Makinesi Operatörü (Hızarcı-Keresteci)
Satış Danışmanı	Satış Danışmanı	Panel Radyatör İmalatçısı
Hemşire	Sekreter	İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)

Kaynak: İPA 2017

Tablo 18'da ise Isparta ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. Temizlik Görevlisi mesleği hem kadınlar hem de erkek çalışanlar arasında en fazla çalışılan ilk mesleği oluşturmaktadır. İlimizde en fazla çalışanı bulunan ikinci sıradaki söktör olma özelliğine sahip olan idari ve destek hizmetleri sektörünün en çok faaliyet gösterdiği alanın temizlik işleri olması sebebi ile kadın ve erkeklerde temizlik görevlisi mesleğinin ilk sırada gelmesini sağlamıştır. Kadın ve erkeklerin çalıştığı meslekler incelendiğinde farklılıklar gözlenmiştir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Şekil 15: Açık İşi Olan İşyeri Oranı

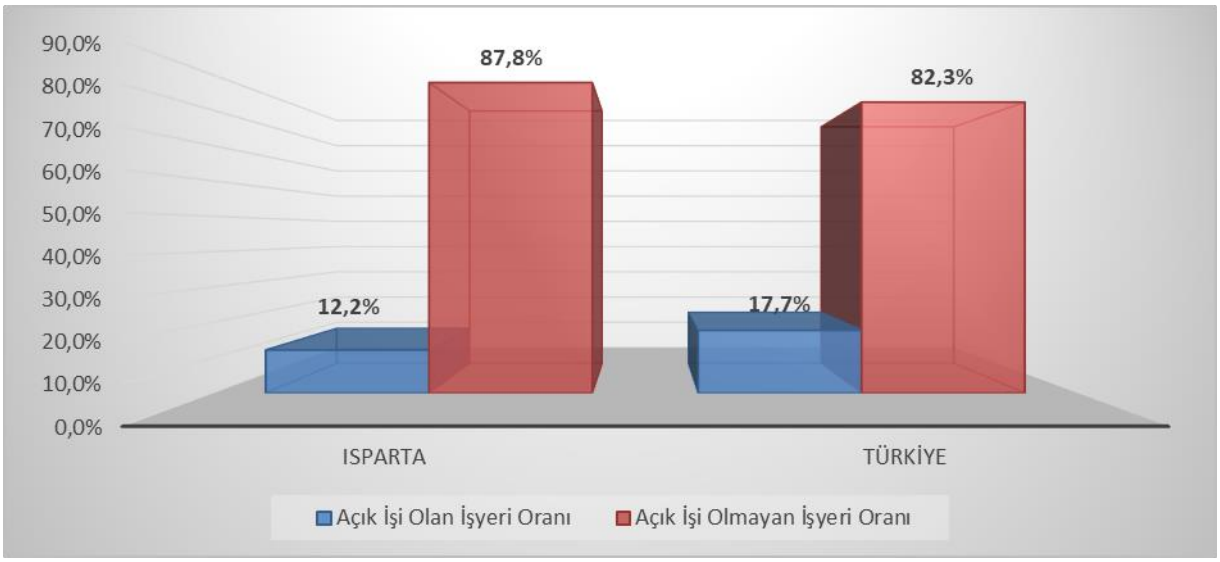

Kaynak: İPA 2017

Isparta ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 12,2'sinde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir.

Isparta ilinde 38 işyerinden 157 kişilik açık iş tespit edilmiş olup, sektörlere göre açık iş sayıları tablo 19'da gösterilmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı

Sektörler	Açık İş Sayısı
İmalat	67
Toptan ve perakende ticaret	38
Madencilik ve taş ocakçılığı	36
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	6
Eğitim	3
İnşaat	2
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1
Genel Toplam	**157**

Kaynak: İPA 2017

Isparta ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir.157 kişilik açık işin yüzde 42,6'sına tekabül eden 67 kişilik kısmı

İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleridir.

Tablo 20'de ise sektörler özelinde açık iş oranları ile ilgili sektördeki işyerlerinin açık iş verme oranları gösterilmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşyeri Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	3,0%	23,1%
Toptan ve perakende ticaret	2,9%	21,7%
İmalat	1,2%	14,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,9%	11,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,6%	11,0%
Eğitim	0,5%	10,9%
İnşaat	0,2%	10,2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,1%	7,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	4,3%
Genel Toplam	**1,0%**	**12,2%**

Kaynak: İPA 2017

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 20'den de görüleceği üzere Isparta ilinde açık iş oranı yüzde 1 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Isparta ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 99 kişilik dolu kadronun yanında 1 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 3 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü olarak tespit edilmiştir.

Açık iş verme oranında da Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü ön plana çıkmıştır. Bu sektördeki işyerlerinin yüzde 23,1'inde açık iş bulunmaktadır. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörünü yüzde 21,7 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü ve yüzde 14 İmalat ile takip etmektedir.

Şekil 16: TGÇM Durumuna Göre Açık İş Oranları

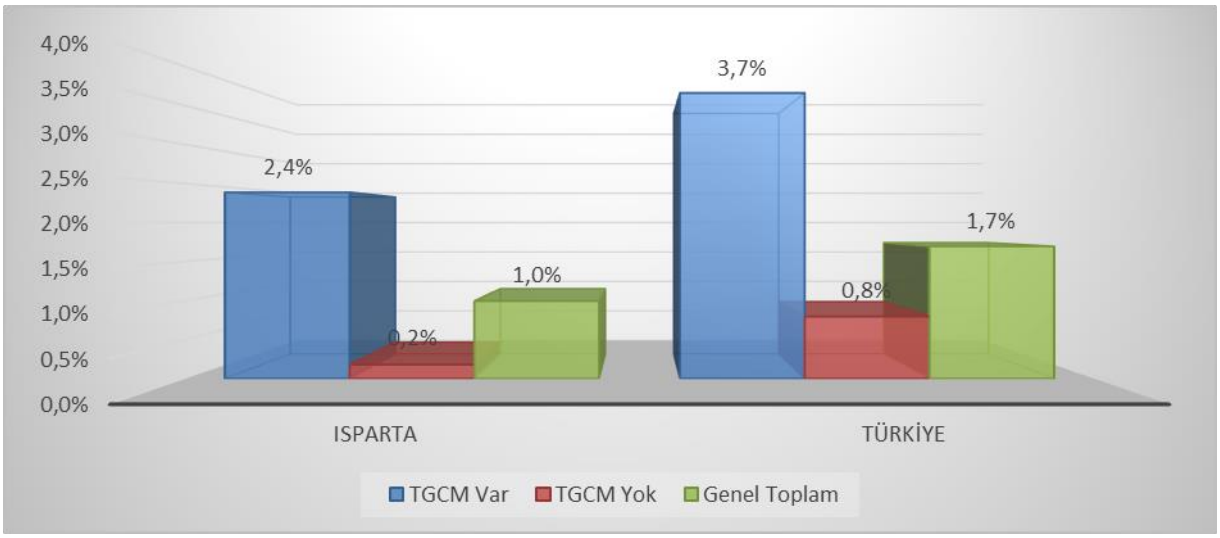

Kaynak: İPA 2017

Isparta ilinde ihtiyaç duydukları mesleklerin temininde güçlük çektiğini bildiren işyerlerinin açık iş oranı yüzde 2,4; teminde güçlük çekmeyen işyerlerinin açık iş oranı ise yüzde 0,2 olarak gerçekleşmiştir. Isparta ilinin bu oranları Türkiye ortalamasının altında kalmıştır. Teminde güçlük çeken işyerlerinde doldurulmayı bekleyen boş pozisyonların daha çok olması doğaldır. İşverenlerin ihtiyaç duydukları alanlarda talep ettiği personeli muhtelif nedenlerle istihdam edememesi bir anlamda söz konusu kadronun boş kalması anlamına gelecektir.

Şekil 17: İhracat, Part Time Çalışma, Vardiyalı Çalışma Yapma Durumuna Göre Açık İş Oranları

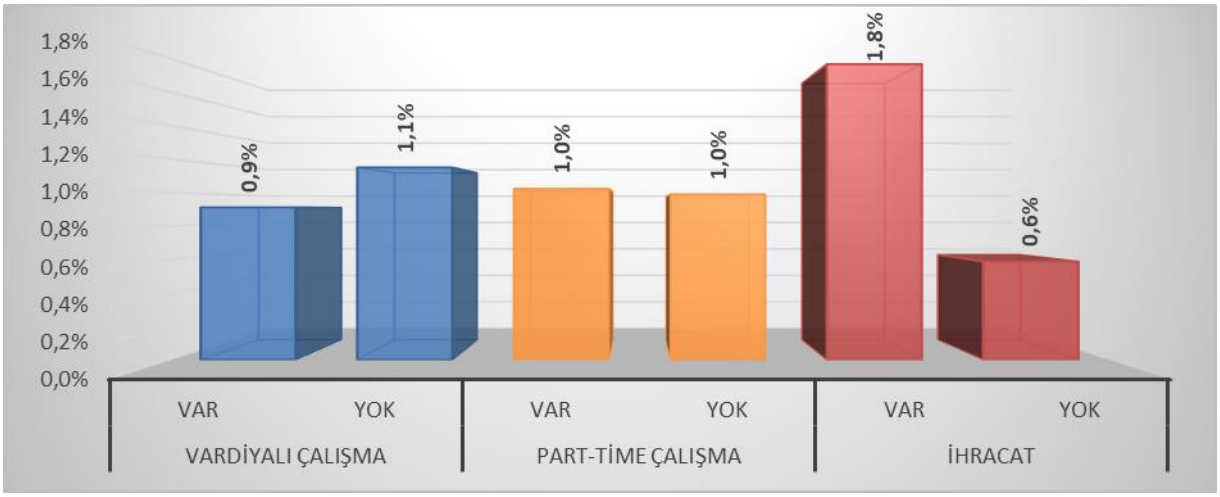

Kaynak: İPA 2017

Isparta ilinde vardiyalı çalışma yapan 20+ istihdamlı işyerlerinin açık iş oranı yüzde 0,9, vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1,1 olarak tespit edilmiştir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde ise açık iş oranı yüzde 1, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 1'dir. İhracat yapılan işyerlerinde de açık iş oranı yüzde 1,8, yapılmayan işyerlerinde ise yüzde 0,6 olarak tespit edilmiştir.

İşyerinin ihracat yapması açık iş oranını arttırmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan iş yerlerinde açık iş oranı Isparta iline ait olan yüzde 0,1'lik açık iş oranından daha düşüktür.

Şekil 18: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

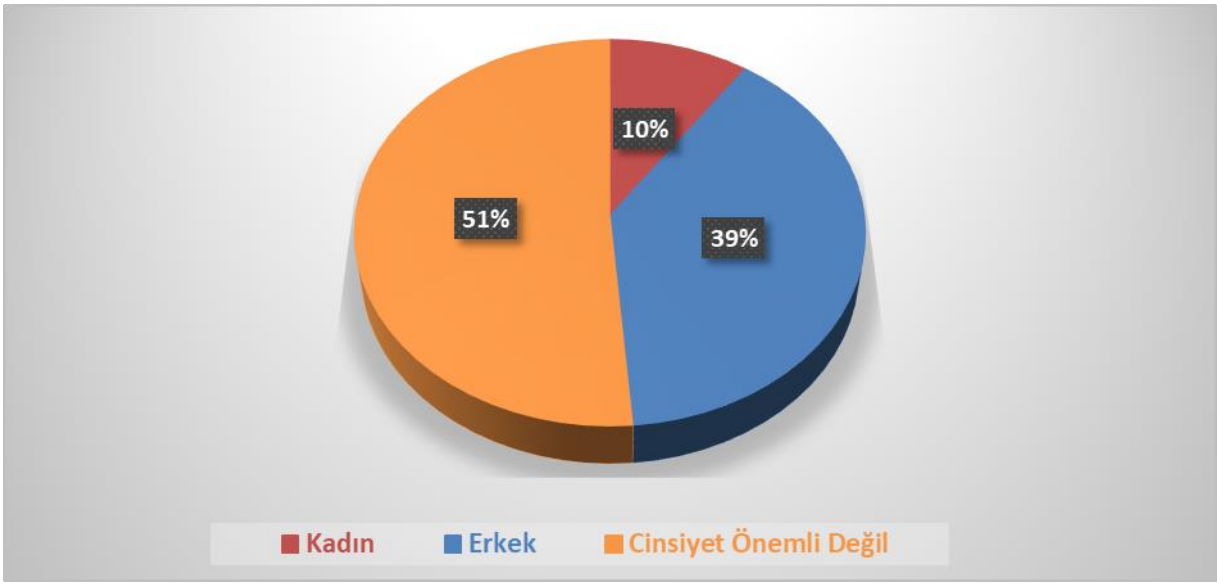

Kaynak: İPA 2017

Yukarıdaki şekil 18'de ise Isparta ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Açık işlerin yüzde 39'unda işverenlerin erkek işgücü talebi ortaya çıkmaktadır. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise oldukça düşük düzeyde kalmış ve bu oran yüzde 10 olarak tespit edilmiştir. İşverenler açık işlerinde yüzde 51 oranında belli bir cinsiyet tercihinde bulunmamışlardır. Bu oranlar işverenlerin tercihini analiz etmek anlamında tek başına yeterli olmamaktadır. Zira açık işlerde daha çok hangi meslekte ve hangi beceri düzeyinde talebin olduğu cinsiyet analizinde özellikle gerekli görülmektedir.

Şekil 19: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

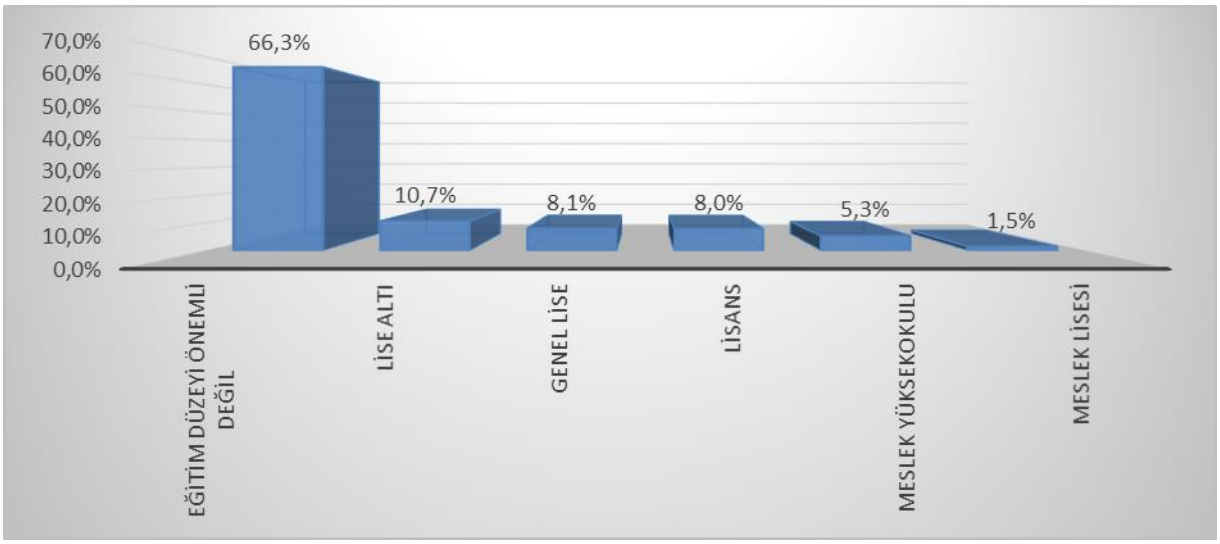

Kaynak: İPA 2017

İşverenlerin ihtiyaç duyduğu ve muhtelif açık iş arama kanallarını kullanarak işgücü talebini ilettikleri açık işlerinde asgari eğitim düzeyi de önemli bir tarafı oluşturmaktadır.

Isparta ilindeki açık işlerin yüzde 66,3'ünde işverenler herhangi bir eğitim düzeyi talep etmemişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise lise altı seviyesi olarak görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 1,5 ile meslek lisesidir.

Şekil 20: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

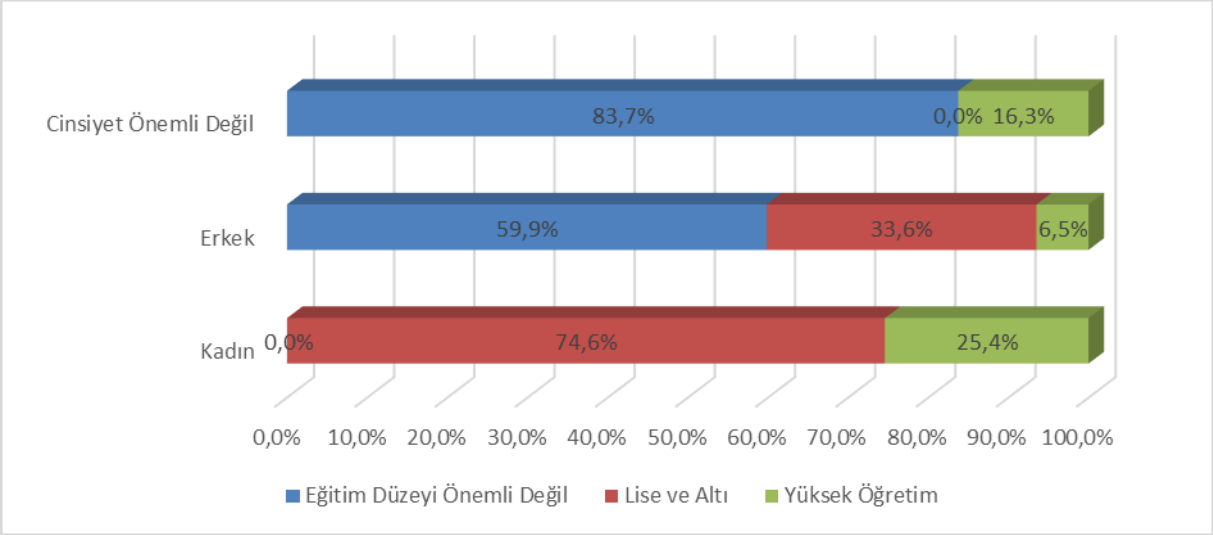

Kaynak: İPA 2017

Şekil 20'de görüleceği üzere lise ve altı seviyesi genel olarak ağırlıkta talep edilmiştir. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda lise ve altı seviyesinde işgücü talep edilmiştir. Ayrıca erkeklerde talep edilen açık işlerde herhangi bir eğitim seviyesinin istenmemesi kadınlara göre daha fazladır. Grafikte öne çıkan bir diğer husus da; herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayarak verilen açık işlerde yükseköğretim seviyesindeki işgücü talepleri, cinsiyet tercihinde bulunulan açık işlerdeki yükseköğretim tercihine göre daha azdır.

Açık işlerdeki eğitim talepleri cinsiyete göre farklılaşabildiği gibi sektörel düzeyde de birtakım hususları öne çıkarmaktadır. Bazı sektörlerde yüksek düzeyde bir eğitim talebinde bulunulmaktayken bazılarında da işverenler nezdinde herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bile bulunulması önem ifade etmemektedir. Tablo 21'de Isparta ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerde sektörlere göre talep edilmiş olan eğitim düzeylerine ait veriler bulunmaktadır.

Tablo 21: Açık İşlerde Sektörlere Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Sektörler	Eğitim Seviyesi Önemli Değil	Lise ve Altı	Yüksek Öğretim
İmalat	57,1%	33,9%	8,9%
Toptan ve perakende ticaret	69,0%	13,8%	17,2%
Madencilik ve taş ocakçılığı	100,0%	0,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	53,8%	46,2%	0,0%
Eğitim	0,0%	0,0%	100,0%
İnşaat	0,0%	50,0%	50,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	0,0%	100,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	**66,3%**	**20,3%**	**13,3%**

Kaynak: İPA 2017

İşyerlerinden alınan açık işlerin tamamı için yükseköğretim seviyesinde talep verilen dört sektör bulunmaktadır. Bu sektörler, Eğitim, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve idari ve destek hizmet faaliyetleridir. Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe talep edilen açık işlerin tamamında eğitim seviyesi önemli olmadığı görülmektedir.

Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründeki açık işlerin yüzde 100'lük bir oranda herhangi bir eğitim düzeyi talebinde bulunulmamıştır. Bu husus, Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründeki açık işlerin nitelik gerektirmeyen meslekler olduğunu ifade etmektedir. Bir diğer ifadeyle lise altı ya da üniversite mezunu işgücü de işe başvuru yapsa işveren nezdinde çok bir anlam ifade etmeyecektir. İşe başvuru yapacak kişiler açısından ise; işin düşük nitelikli olmasından dolayı ortalama ya da daha yüksek bir eğitim seviyesine sahip olanların bu işlere başvuru yapmayacağı da göz önünde bulundurulmalıdır. Herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmeyen ikinci sektör ise Toptan ve perakende ticaret sektörü olmuştur. Ulaştırma ve Depolama sektöründeki açık işlerin yüzde 69'unda işverenler "eğitim seviyesi önemli değil" seçeneğini tercih etmişlerdir. Bu sektördeki açık işlerin yüzde 13,8'sinde de lise ve altı seviyesi talep edilmiştir.

Açık işlerinde işverenlerin mutlaka belirli bir eğitim seviyesinde talep verdikleri sektörler ise; Eğitim, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ve idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleri olmuştur.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

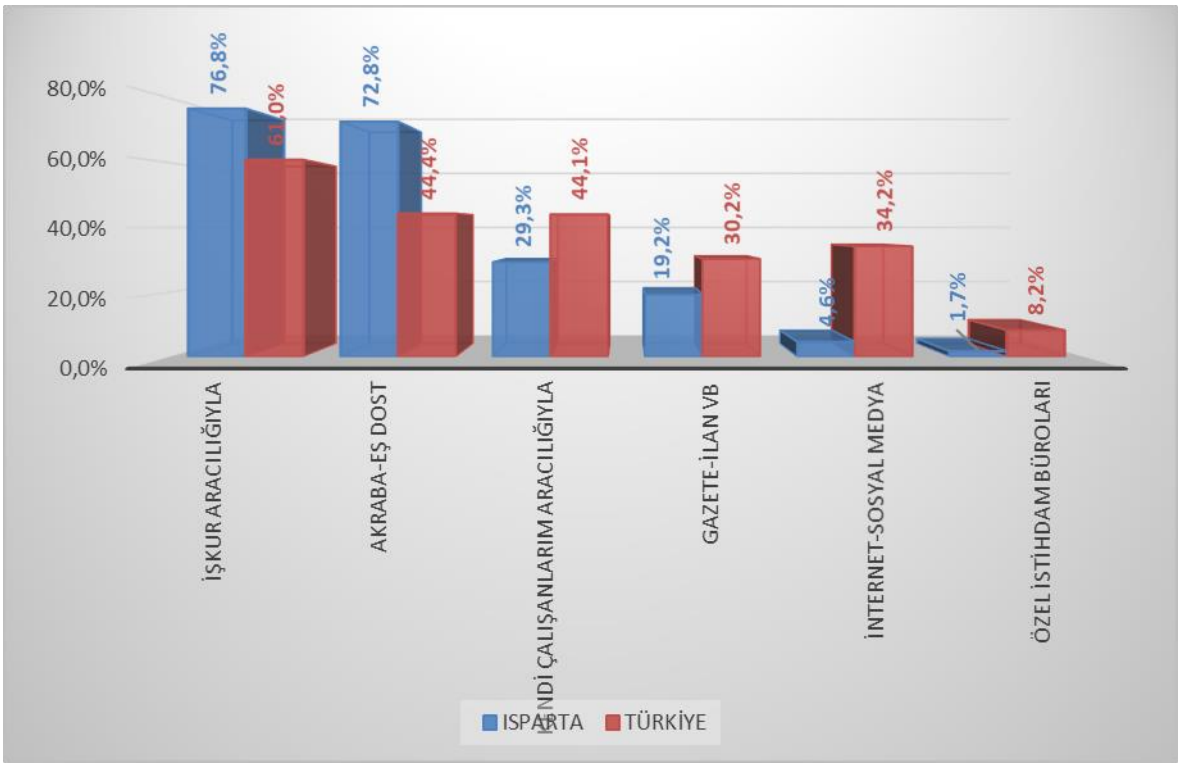

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu da özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Isparta ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Isparta ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 76,8 gibi büyük bir oranı İş kur aracılığı vasıtası ile aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 61 olarak gerçekleşmiştir. Isparta ilinde işverenler daha sonra yüzde 72,8 oranı ile akraba-eş dost aracılığı arama kanalını kullanmıştır. Özel İstihdam Büroları Isparta ilinde yüzde 1,7 ile düşük seviyelerde kullanılan arama kanalı olmuştur.

Tablo 22: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyleri ve Arama Kanalları İlişkisi

Eğitim Düzeyi	İŞKUR aracılığıyla	Akraba-Eş Dost	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
Eğitim Düzeyi Önemli Değil	72,2%	94,8%	31,7%	27,8%	2,3%	0,0%
Lise altı	100,0%	57,1%	35,7%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel lise	89,5%	10,5%	9,4%	0,0%	0,0%	0,0%
Meslek lisesi	100,0%	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Meslek yüksekokulu	85,7%	28,6%	41,2%	0,0%	28,7%	0,0%
Lisans	61,2%	8,0%	8,0%	9,6%	19,1%	21,3%
Genel Toplam	**76,8%**	**72,8%**	**29,3%**	**19,2%**	**4,6%**	**1,7%**

Kaynak: İPA 2017

Lise Altı eğitim, genel lise ve meslek lisesi eğitim düzeyinde talep verilen açık işlerde Gazete-İlan, İnternet-sosyal medya ve özel istihdam büroları, arama kanalı hiç kullanılmamıştır. Lise altı eğitim seviyesinde talep edilen açık işlerin tamamı İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır. Sadece lisans eğitim düzeyindeki açık işlerde yüzde 21,3 oranında özel istihdam büroları arama kanalı olarak kullanılmıştır. Meslek lisesi mezunu talep edilen açık işlerin tamamı İŞKUR ile aranmaktadır.

Herhangi bir eğitim seviyesi tercihinde bulunulmayan açık işler için işverenler çoğunlukla Akraba-Eş Dost ve İŞKUR aracılığıyla arama kanalını tercih ederken özel istihdam büroları arama kanalı hiç kullanılmamıştır.

Şekil 22'de ise İŞKUR hizmetlerinden yararlanan ve yararlanmayan işverenlerin açık işlerindeki arama kanallarının dağılımı incelenecektir.

Şekil 22: Hizmetlerden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

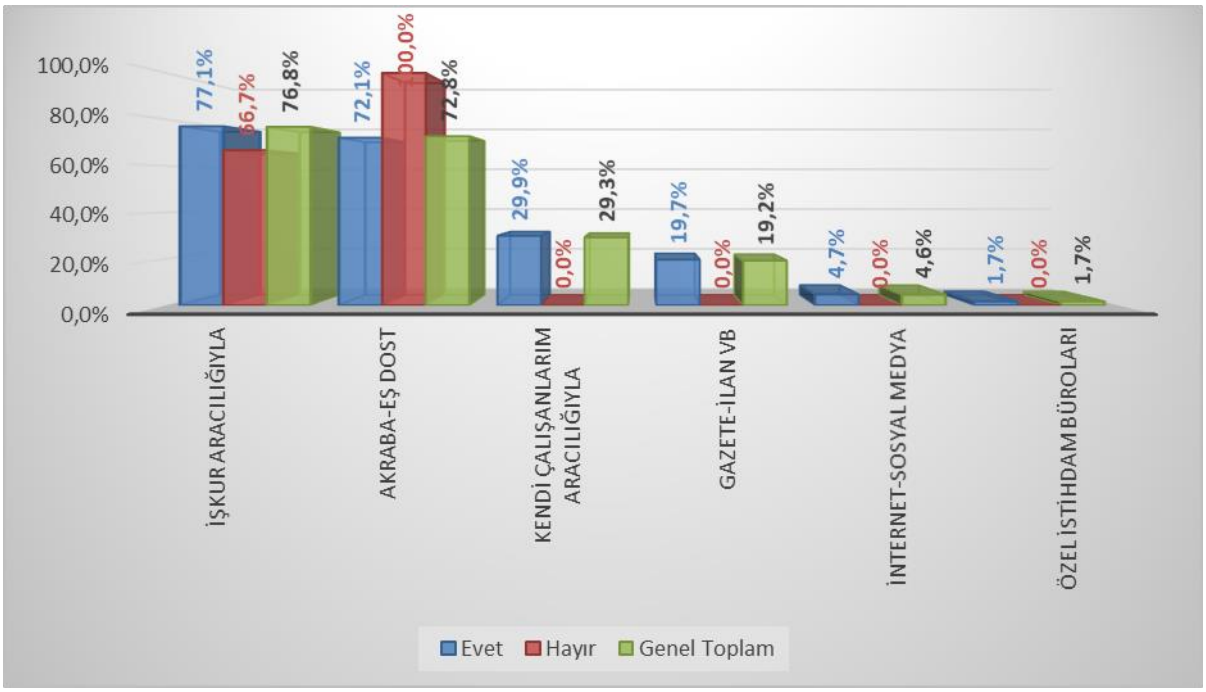

Kaynak: İPA 2017

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde ilk sırada yüzde 77,1 gibi önemli bir oranda İŞKUR aracılığıyla ikinci sırada yüzde 72,1 ile Akraba –Eş dost arama kanalının kullanıldığı tespit edilmiştir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmış olan işverenler açık işlerini de Kuruma bildirme yönünde eğilim sergilemişlerdir. İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinin tamamını Akraba-eş dost aracılığıyla karşılamaktadır.

İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerleri açık işleri için Gazete-İlan vb. arama kanalını yüzde 19,7 oranında kullanırken, Kurum hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri açık işlerinde Gazete-İlan vb. arama kanalını hiç kullanmamıştır.

Tablo 23: Arama Kanallarından İstenen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	1	3	1	-	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	2	3	2	1	2	2
Takım Çalışması	3	5	5	3	-	5	3
Satış ve Pazarlama Becerisi	-	3	1	4	-	-	4
İletişim ve İfade Yeteneği	4	4	2	5	3	6	5
Bilgisayar kullanımı	5	-	4	7	-	4	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	-	-	6	-	3	7
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	7	-	-	9	2	6	8
Proje Tabanlı Çalışma	-	4	3	8	-	4	9

Kaynak: İPA 2017

Açık işlerde talep edilen asgari eğitim seviyesinden sonra işverenlerin istihdam etmeyi düşündüğü işgücünde aranılan beceriler de planlanacak politikalar için stratejik alan oluşturmaktadır.

Isparta ilinde genel olarak açık işlerde istenen becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. İkinci sırada ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ve daha sonra Takım Çalışması, Satış ve Pazarlama Becerisi, İletişim ve İfade Yeteneği, Bilgisayar Kullanımı, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri) ,Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme ve Proje Tabanlı Çalışma gelmektedir.

Fiziki ve Bedensel Yeterlilik internet sosyal medya arama kanalı haricinde diğer arama kanallarının hepsinde en çok tercih edilen olmuştur. İnternet sosyal medya arama kanalında en çok tercih edilen beceri Satış ve Pazarlama Becerisi olarak görülmektedir.

Tablo 24: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı

ISPARTA	Açık İş Sayısı
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	84
Hizmet Ve Satış Elemanları	16
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	33
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	11
Profesyonel Meslek Mensupları	7
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	4
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	2
Genel Toplam	**157**

Kaynak: İPA 2017

Isparta ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 53,5'tir. İkinci sırada ise Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır.

Açık iş sayısının yanında daha çok açık iş oranları önemlidir. Tablo 25'de meslek gruplarına göre açık iş oranları bulunmaktadır.

Isparta ili için tespit edilen yüzde 1'lik açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 2,8 ile Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise yüzde 1,1lik oranla Hizmet Ve Satış Elemanları gelmektedir.

Tablo 25: Meslek Gruplarına göre Açık İş Oranları

ISPARTA	Açık İş Oranı
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	2,8%
Hizmet Ve Satış Elemanları	1,1%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,8%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,6%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	0,1%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%
Yöneticiler	0,0%
Genel Toplam	**1,0%**

Kaynak: İPA 2017

Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ve Yöneticiler meslek grubunda açık iş olmadığından açık iş oranı da sıfır görünmektedir. İl geneli açık iş oranının altında bulunan meslek grupları ise Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Profesyonel Meslek Mensupları, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar Ve Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir.

Tablo 26: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grubu	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	15,8%	2,0%	-	2,3%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	-	70,6%	50,7%	53,6%
Hizmet Ve Satış Elemanları	60,4%	11,3%	-	10,2%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	23,7%	3,9%	33,0%	20,8%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	-	8,3%	7,3%	7,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	-	3,9%	-	1,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	-	-	9,0%	4,6%
Genel Toplam	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPA 2017

İşverenler kadın işgücü tercihinde bulundukları açık işlerinde yüzde 60,4 oranında Hizmet ve Satış Elemanları; yüzde 23,7 oranında Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar; yüzde 15,8 oranında Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda istihdam etmek istediğini bildirmişlerdir. Erkek işgücü taleplerinin ise Profesyonel Meslek Mensupları haricinde bütün meslek gruplarında olduğu görülmektedir. Örneğin; Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda açık işlerde kadın işgücü tercihinde hiç talep bulunmazken, erkek işgücü taleplerinde yüzde 70,6'sı bu meslek grubunda verilmiştir.

Ayrıca yukarıdaki tabloda görülen oranlardan farklı olarak Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu, diğer meslek gruplarına göre daha fazla oranda herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Zira bu meslek grubundaki açık işlerin yüzde 50,7'sinde işverenler "cinsiyet önemli değil" seçeneğini tercih etmişlerdir.

En fazla oranda erkek işgücü tercihinde bulunulmuş olan meslek grupları ise Sanatkârlar Hizmet Ve Satış Elemanları Ve Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grupları olmuştur.

Tablo 27'de ise meslek gruplarında talep edilen beceriler öncelik sıralamasına göre sıralanmıştır. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar için ilk sırada hesap yapabilme (analitik beceri),

ikinci sırada bilgisayar kullanımı gelmiştir. Daha sonra ise iletişim ve ifade yeteneği, takım çalışması ve fiziki ve bedensel yeterlilik becerisi ön plana çıkmıştır.

Hizmet ve Satış Elemanları için ise ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik daha sonra satış pazarlama becerisi ile iletişim ve ifade yeteneği önemlidir. Nitelik Gerektirmeyen Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve ön plana çıkmıştır.

Profesyonel Meslek Mensuplarında ise İlk sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, ikinci sırada ise sorun çözme ve inisiyatif alabilme becerisi talep edilmektedir.

Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ile Tesis ve Makine Operatörleri meslek gruplarında ilk sırada satış ve pazarlama becerisi ikinci sırada bilgisayar kullanımı talep edilmiştir.

Tablo 27: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Beceri Düzeyi

Beceri	BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	3	1	1	-	1	4	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	-	3	-	1	2	5	2	2
Takım Çalışması	3	4	-	6	3	-	3	3
Satış ve Pazarlama Becerisi	-	2	-	-	-	1	-	4
İletişim ve İfade Yeteneği	3	2	-	4	-	3	-	5
Bilgisayar kullanımı	2	5	-	3	-	2	-	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	1	-	-	-	-	4	-	7
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	-	-	-	2	4	-	-	8
Proje Tabanlı Çalışma	-	-	-	5	-	3	-	9

Kaynak: İPA 2017

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	33,3%	-	-	100,0%	-	33,3%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	90,0%	-	-	98,6%	-	42,9%
Hizmet Ve Satış Elemanları	8,3%	-	-	91,7%	-	18,7%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	96,3%	81,6%	-	14,7%	-	7,4%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	-	22,0%	55,0%	89,0%	-	20,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	100,0%	-	-	100,0%	-	-
Profesyonel Meslek Mensupları	30,4%	16,6%	16,6%	32,7%	36,9%	13,8%
Genel Toplam	**72,8%**	**19,2%**	**4,6%**	**76,8%**	**1,7%**	**29,3%**

Kaynak: İPA 2017

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar Ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler olmuştur. Bu meslek grubundaki açık işlerin tamamı İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Tablo incelendiğinde Bütün meslek gruplarında İŞKUR aracılığıyla eleman arandığı görülmektedir.

Profesyonel Meslek Mensupları meslek gurubunda bütün arama kanalları kullanılmıştır. Nitelik gerektirmeyen mesleklerdeki açık işlerin tamamı Akraba-Eş Dost ve İŞKUR aracılığı ile aranmaktadır. Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda arama kanalı olarak en çok akraba-eş dost kullanılmaktadır.

Tablo 29: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslek	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Takım Çalışması	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
Mermer İşçisi	-	1	-	-	-	2	-
Boyahane Tesis Takip İşçisi	-	1	-	-	-	-	2
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	-	1	-	-	-	-	2
Diğer Ağaç İşlem İşçileri	-	1	-	-	-	-	2
Kalorifer Kazan İmalatçısı	-	1	-	-	-	-	-
Satış Danışmanı	4	2	1	-	-	3	3
Garson (Servis Elemanı)	-	1	-	-	-	-	2
Pazarlamacı	-	-	2	3	1	-	-
Gaz Altı Kaynakçısı	-	1	-	-	-	-	-
Reyon Görevlisi	-	-	-	-	1	-	-

Kaynak: İPA 2017

Tablo 29'da Isparta ilinde açık işi olan mesleklerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Mermer İşçisi mesleğinde istenen becerilerde ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik yer almaktadır. Boyahane Tesis Takip İşçisi mesleğinde ise talep edilen becerilerin başında Fiziki ve Bedensel Yeterlilik gelmektedir. Satış Danışmanı mesleği için ise ilk sırada iletişim ve ifade yeteneği talep edilmiştir. Pazarlamacı mesleğinde ilk sırada satış ve pazarlama becerisi, ikinci sırada İletişim Ve İfade Yeteneği talep edilirken Reyon Görevlisi mesleğinde ise sadece satış ve pazarlama becerisi talep edilmektedir.

Tablo 30: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

TOPLAM	KADIN	ERKEK
Mermer İşçisi	Satış Danışmanı	Kalorifer Kazan İmalatçısı
İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel)	Reyon Görevlisi	Diğer Ağaç İşlem İşçileri
Boyahane Tesis Takip İşçisi	Makineci (Dikiş)	Gaz Altı Kaynakçısı
Kalorifer Kazan İmalatçısı	Ön Muhasebeci	Garson (Servis Elemanı)
Diğer Ağaç İşlem İşçileri	-	Mermer İşçisi
Satış Danışmanı	-	Pazarlamacı
Gaz Altı Kaynakçısı	-	Beden İşçisi (Genel)
Garson (Servis Elemanı)	-	Satış Temsilcisi / Plasiyer
Pazarlamacı	-	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
Reyon Görevlisi	-	Elektrikçi (Genel)

Kaynak: İPA 2017

Isparta ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Mermer İşçisi, İplik Eğirme Operatörü (Ring/Vater/Vargel) Boyahane Tesis Takip İşçisi Kalorifer Kazan İmalatçısı, Diğer Ağaç İşlem İşçileri, Satış Danışmanı Gaz Altı Kaynakçısı, Garson (Servis Elemanı), Pazarlamacı, Reyon Görevlisidir.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan meslekler ise Satış Danışmanı, Reyon Görevlisi, Makineci (Dikiş) Ön Muhasebecidir.

Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu, en fazla açık iş olan meslekler de Kalorifer Kazan İmalatçısı, Diğer Ağaç İşlem İşçileri, Gaz Altı Kaynakçısı, Garson (Servis Elemanı), Mermer İşçisi, Pazarlamacı, Beden İşçisi (Genel), Satış Temsilcisi / Plasiyer, Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik), Elektrikçi (Genel)'dir.

Tablo 31: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	3	1	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	-	2	2	2
Takım Çalışması	1	3	4	3
İletişim ve İfade Yeteneği	2	5	3	4
Satış ve Pazarlama Becerisi	4	4	8	5
Bilgisayar kullanımı	5	6	6	6
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	6	6	9	7
Proje Tabanlı Çalışma	-	-	5	7
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	-	6	7	8

Kaynak: İPA 2017

Kadın ve erkekler için genel toplama göre becerilerde öncelik sıralaması ilk iki sırada farklılık göstermektedir. Kadınlarda ilk öncelik Takım çalışması becerisi iken, erkeklerde ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak tespit edilmiştir. Herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunulmayan açık işlerde ise ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, ikinci öncelik de Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi olarak görülmektedir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Isparta ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Şekil 23: Eleman Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

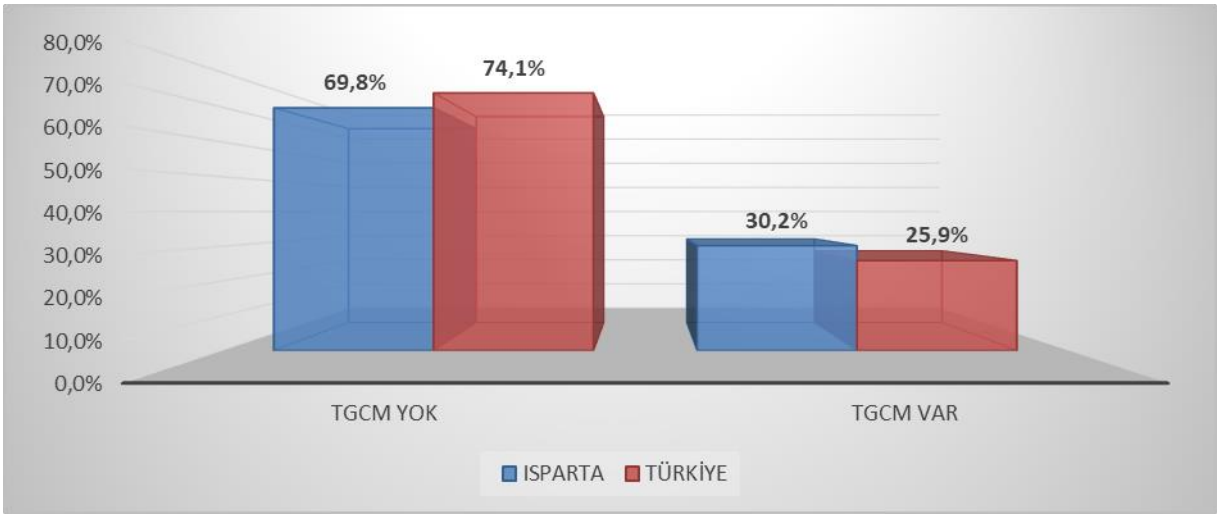

Kaynak: İPA 2017

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye geneli 20+ istihdamlı 99 bin 806 işyerine ulaşılmıştır. Bu işyerlerinden 25 bin 825 tanesinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Isparta ilinde ise 20+ istihdamlı bin 308 işyeri çalışmaya cevap vermiş, bunlardan 93 tanesi temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 30,2 ile Isparta ilinin eleman temininde ülke genelinden daha fazla eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir.

Şekil 24: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çeken İşyeri Oranı

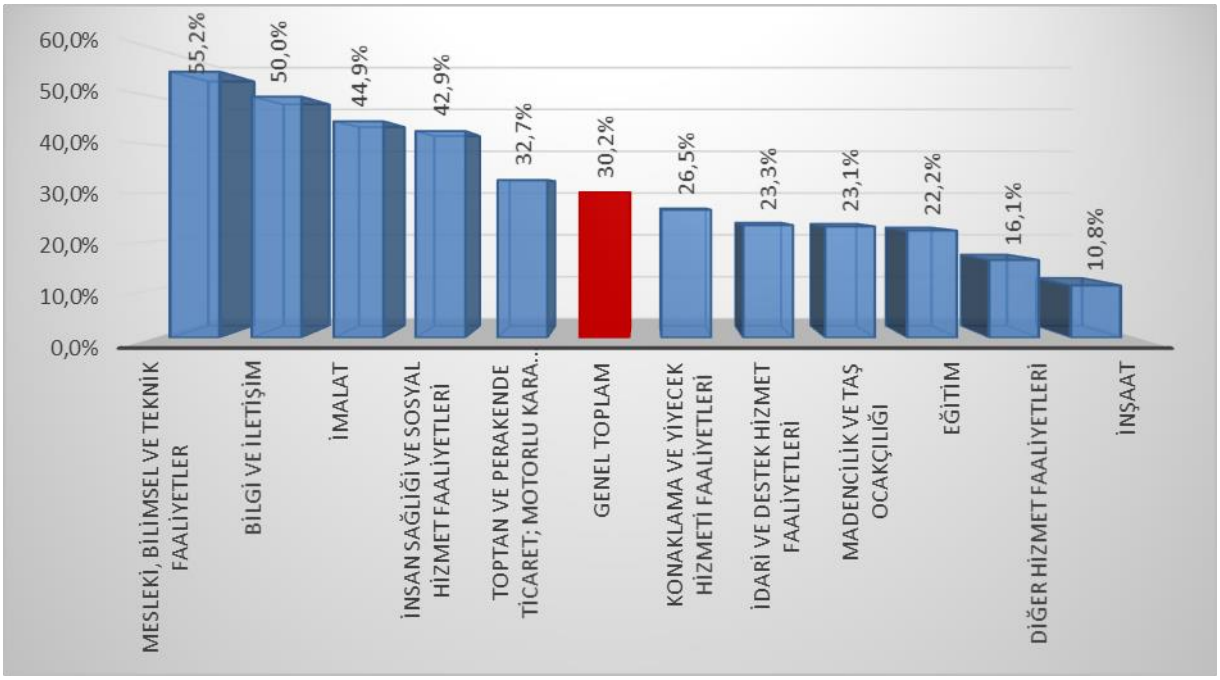

Kaynak: İPA 2017

Isparta ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde; elektrik gaz buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, ulaştırma ve depolama, Gayrimenkul Faaliyetleri, finans ve sigorta faaliyetlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin Bilgi ve İletişim ve mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinin az olması ile birlikte bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

Isparta ili iş yeri sayısı bakımından incelendiğinde İmalat sektöründe bulunan iş yerlerinin sayısının belirgin olarak fazla olduğu görülmüştü. Eleman temininde güçlük çeken iş yerleri tablosunda da ilk üç içerisinde imalat sektörünü bulunmaktadır. Buradan anlaşıldığı üzere imalat sektörünün diğer sektörlere göre daha fazla eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir.

Tablo 32: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	217
Toptan ve perakende ticaret	64
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	38
Madencilik ve taş ocakçılığı	36
İnşaat	22
Eğitim	16
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	14
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	12
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4
Bilgi ve iletişim	3
Diğer hizmet faaliyetleri	2
Genel Toplam	**428**

Kaynak: İPA 2017

Isparta ilinde 428 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları, sektör bazında incelendiğinde İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörlerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu üç sektörün temininde güçlük çektiği eleman sayısı, Isparta ilinde toplam temininde güçlük çekilen sayının yüzde 74,5'ini oluşturmaktadır. Söz konusu sektörlerde çalışan sayısının fazla olması sebebi ile temininde güçlük çekilen kişi sayısı da fazladır. Öyle ki Isparta ilinde toplam çalışanların yarısı bu sektörlerde çalışmaktadırlar.

Şekil 25: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

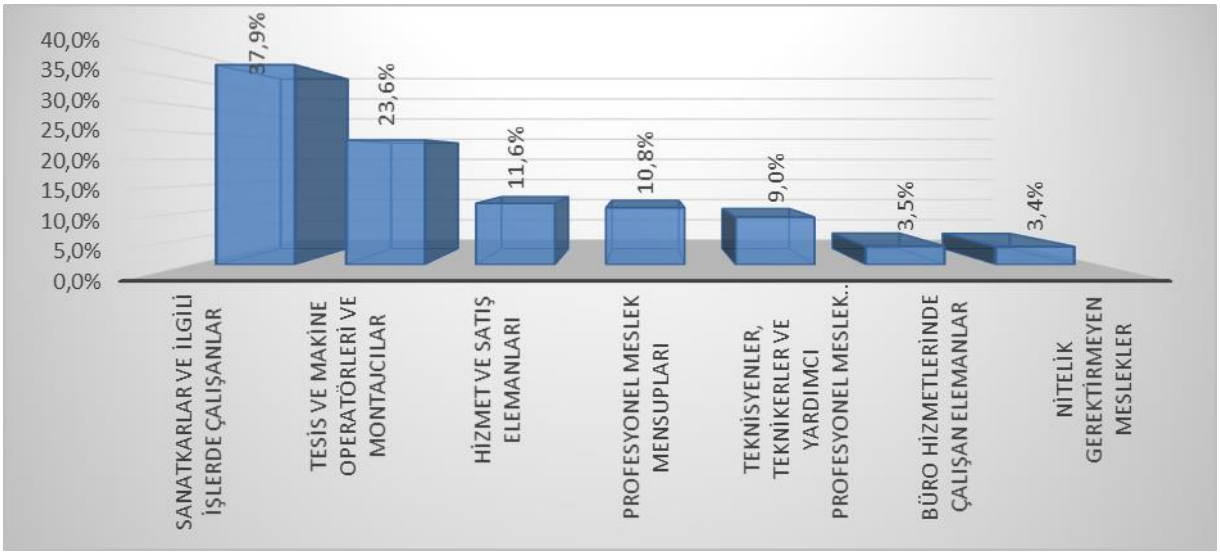

Kaynak: İPA 2017

Isparta ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 162 kişi ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 37,9'u bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de 20+ istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranında birinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunun olması, bu meslek grubunun ihtiyaçlarının sadece Isparta ili ile sınırlı olmadığını göstermektedir. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Nitelik gerektirmeyen meslekler grubu Isparta ilinde yüzde 3,4 ile eleman temininde en az güçlük çeken meslek grubudur.

Tablo 33: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGCM	Eleman Sayısı	Oranı
Mermer İşçisi	54	12,6%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	39	9,0%
Ağaç Biçme Makinesi Operatörü (Hızarcı-Keresteci)	25	5,9%
Makineci (Dikiş)	24	5,6%
Satış Danışmanı	18	4,2%
İngilizce Öğretmeni	16	3,7%
Aşçı	12	2,8%
Balık Temizleme İşçisi	12	2,8%
Makine Teknikeri	12	2,8%
Uçak Bakım Teknisyeni (Gövde-Motor)	12	2,8%

Kaynak: İPA 2017

Isparta ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 54 kişi ile Mermer İşçisi mesleği yer almaktadır. Bu mesleği sırasıyla 39 kişi ile Kaynakçı (oksijen elektrik), 25 kişi ile Ağaç Biçme Makinesi Operatörü (Hızarcı-Keresteci) meslekleri takip etmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Aşçı ve kaynakçı (oksijen elektrik) meslekleri haricinde diğerleri değişiklik göstermiştir. Isparta ilinde söz konusu meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Kaynakçı ve mermer işçisi mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan hem de temininde güçlük çekilen meslekler arasında ilk onda yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına dikkate değer bir bilgi şeklindedir.

Şekil 26: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

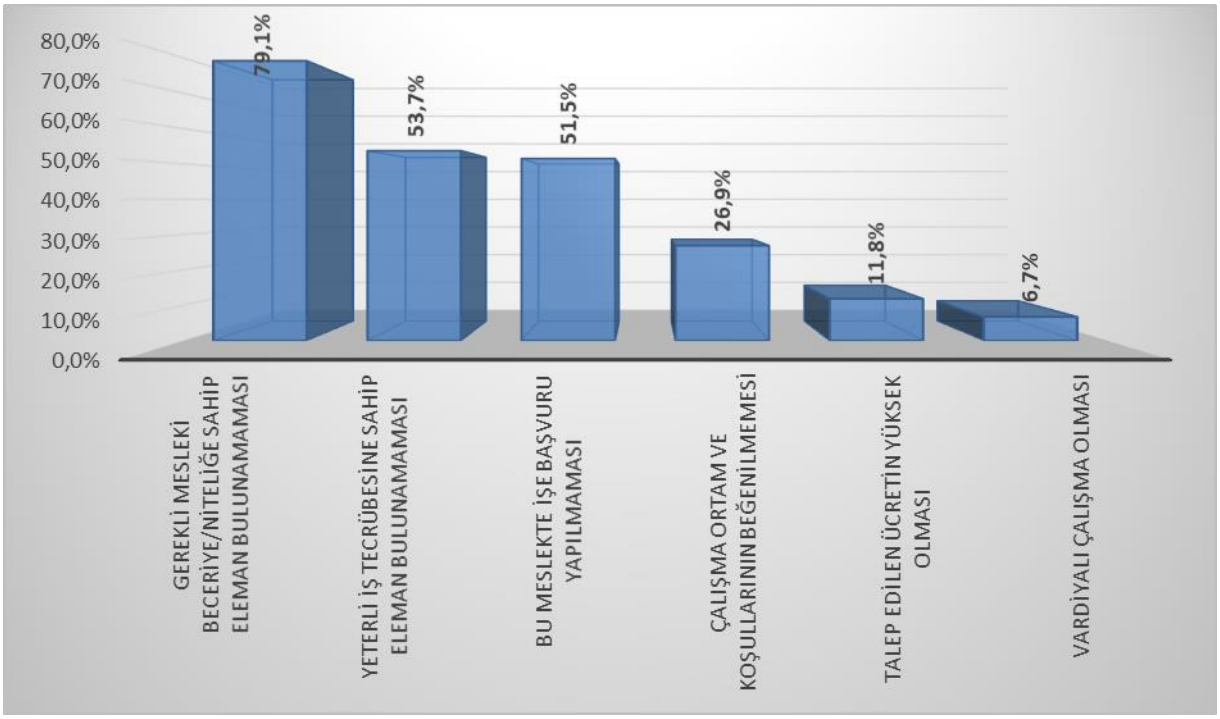

Kaynak: İPA 2017

Isparta ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Bu neden Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımı ile de benzerlik göstermektedir.

Mesleklere Göre TGÇM dağılımı incelenirken, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği hatta birçoğunun bire bir aynı olduğu ifade edilmiştir. TGÇM Nedenlerinin Dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir. Öyle ki bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif

işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için gereken mesleki beceriye/niteliğe sahip bireyler sağlandığında sadece il geneli değil ülke çapında da talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Şekil 27: İşyeri Durumuna Göre TGÇM Nedenleri

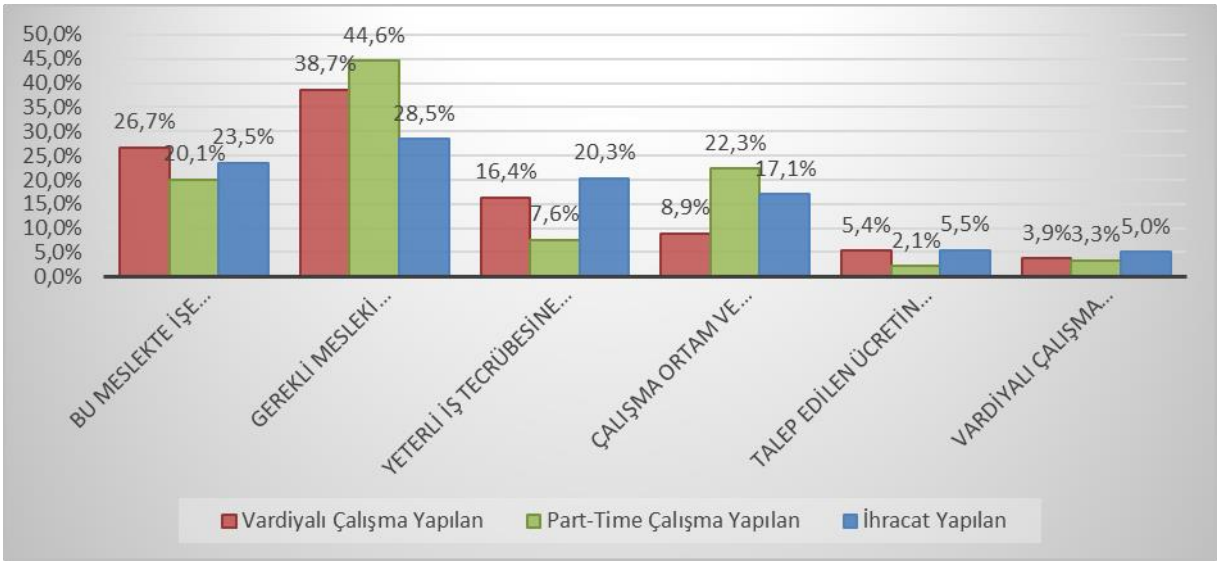

Kaynak: İPA 2017

Isparta ilinde işyerlerinin part-time veya vardiyalı çalışanı olması, işyerinin ihracat yapıp yapmaması gibi işyeri durumuna göre eleman temininde güçlük çekme nedenlerine bakılmıştır. Tablo incelendiğinde Part-Time Çalışanı olan, vardiyalı çalışanı olan ve ihracat yapan işyerleri eleman temininde en çok Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması nedeni ile istediği personeli bulmamıştır. Ayrıca Isparta ili hatta ülke geneli işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmelerinin de aynı nedene dayanması sebebiyle, bu husus genel bir problem halini almaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinde talep edilen ücretin yüksek olması nedeni ile eleman temininde daha az güçlük çekilmektedir.

Tablo 34: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

TGCM	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek olması	Vardiyalı çalışma olması
Mermer İşçisi	88,9%	100,0%	22,2%	33,3%	22,2%	22,2%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	87,2%	22,1%	0,0%	96,6%	0,0%	0,0%
Ağaç Biçme Makinesi Operatörü (Hızarcı-Keresteci)	52,4%	52,4%	52,4%	47,6%	0,0%	0,0%
Makineci (Dikiş)	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Satış Danışmanı	78,0%	26,6%	70,6%	55,9%	26,6%	26,6%
İngilizce Öğretmeni	66,7%	16,7%	83,3%	0,0%	0,0%	0,0%
Aşçı	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	24,7%	0,0%
Balık Temizleme İşçisi	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Makine Teknikeri	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Uçak Bakım Teknisyeni (Gövde-Motor)	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2017

Isparta ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine, bakıldığında makineci(dikiş), aşçı, makine teknikeri, uçak bakım teknisyeni(gövde-motor) olmak üzere toplam on meslekten dört tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması olduğu görülmektedir. Kaynakçı(oksijen-elektrik)ve balık temizleme işçisi mesleklerinde Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi ilk sırada yer almıştır. Ayrıca talep edilen ücretin yüksek olması nedeni ile eleman bulunmayan meslekler aşçı, satış danışmanı, mermer işçisidir. Vardiyalı çalışma nedeni ile eleman temininde güçlük çekilen tek mermer işçisi ve satış danışmanıdır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Isparta ilinde 2017 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,8'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Isparta ilinde işverenlerin yüzde 20,5'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Isparta ilinde Türkiye genelinden daha yüksek oranda istihdam artışı beklemektedir. Başka bir ifade ile Isparta ilinde her 5 işyerinden 1'i istihdam artışına olumlu bakmaktadır. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,5 olarak öngörürken Isparta ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 2,4 olarak öngörülmüştür.

Tablo 35: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İmalat	24,3%	2,6%	55,1%	18,0%
Toptan ve perakende ticaret	26,6%	6,1%	48,9%	18,4%
İnşaat	17,3%	-	69,6%	13,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	15,6%	-	72,1%	12,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	31,1%	-	62,2%	6,7%
Ulaştırma ve depolama	-	-	73,4%	26,6%
Eğitim	11,1%	-	77,8%	11,1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	-	-	77,9%	22,1%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	42,9%	-	42,9%	14,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	-	16,1%	48,4%	35,5%
Madencilik ve taş ocakçılığı	23,1%	-	76,9%	-
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	-	-	-	100,0%
Bilgi ve iletişim	-	-	50,0%	50,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	-	-	-	100,0%
Genel Toplam	**20,5%**	**2,4%**	**59,7%**	**17,4%**

Kaynak: İPA 2017

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, Toptan ve perakende ticaret olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen sektör ise Diğer hizmet faaliyetleridir. Ancak bu sektörde yer alan işyeri sayısının az olması göz ardı edilememelidir. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı ve Gayrimenkul faaliyetler sektöründe yer alan işyerlerinin tamamı gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Gayrimenkul faaliyetleri sektöründe bulunan işyerleri hariç tüm işyerleri gelecek dönem için bir öngörüde bulunmuştur.

Tablo 36: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Madencilik ve taş ocakçılığı	180	15,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	100	11,3%
Toptan ve perakende ticaret	125	9,8%
İnşaat	130	9,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	253	9,3%
İmalat	226	4,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	17	1,5%
Eğitim	3	0,5%
Diğer hizmet faaliyetleri	-3	-2,5%
Genel Toplam	**1.030**	**6,6%**

Kaynak: İPA 2017

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2017 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,2 artacağı beklenmekte olup Isparta'da ise bu oran, yüzde 6,6 olup ülke genelinin üzerine çıkmıştır.

En fazla istihdam artış yüzde 15,6 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe beklenmektedir. Söz konusu sektörün çalışan sayısında da fazla olduğu göz önüne alındığında istihdam açısından ilerleme beklenen sektör olmaktadır. Aynı şey İmalat sektöründe de mevcuttur. Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe net istihdam değişim oranı yüzde 9,8'dir.

Isparta ilinde İstihdam azalışı beklenen tek sektör ise Diğer hizmet faaliyetleridir. Bu sektörde yüzde 2,5 'lik net istihdam azalışı 3 kişilik bir sayıya karşılık gelmektedir. Isparta ilinde toplamda 1033 kişilik artış beklenmekteyken 3 kişilik azalış Isparta piyasası düşünüldüğünde önem arz etmemektedir.

Tablo 37: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grubu	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	246	17,0%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	408	13,9%
Hizmet Ve Satış Elemanları	109	7,3%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	163	4,9%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	40	2,9%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	48	1,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	16	1,2%
Genel Toplam	**1.030**	**6,6%**

Kaynak: İPA 2017

Bütün meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 408 kişilik artış ile Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 16 kişilik artış İle Profesyonel Meslek Mensupları Çalışanlarıdır.

Çalışan sayısında üçüncü sırada yer alan sanatkaralar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu net istihdam değişim oranında yüzde 13,9'luk bir oran ile ilk sırada yer almaktadır. Çalışan sayısının da fazla olduğu göz önünde bulundurulursa bu meslek grubunda önemli ölçüde bir artış yaşanması beklenmektedir.

Tablo 38: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Mermer İşçisi	Şoför-Yük Taşıma
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Meydancı - İmalat
Gül Mamulleri Dolum İşçisi (Kozmetik Ürünler)	Büro Memuru (Genel)
Garson (Servis Elemanı)	Fast Food Hazırlayıcısı-Hamburger, Tost, Sandviç Vb.
Diş Protez Teknisyeni	Boyacı-Metal
Beton Transmikser Operatörü	Ekmek Dağıtım Elemanı
Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	Genel Alan Temizleme Görevlisi/Meydancı
Isı Yalıtımcısı	Veteriner Sağlık Teknisyeni
Satış Danışmanı	-
Betonarme Demircisi	-

Kaynak: İPA 2017

Isparta ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen meslekler sırasıyla, Mermer İşçisi, çağrı merkezi müşteri temsilcisi, gül mamulleri dolum işçisi(kozmetik ürünler),garson (Servis elemanı),Diş protez teknisyeni, beton transmikser operatörü, servis elemanı (garson) yardımcısı, ısı yalıtımcısı ,satış danışmanı, betonarme demircisi iken Şoför yük taşıma, meydancı-

imalat, büro memuru(genel), fast food hazırlayıcısı-hamburger, tost, sandviç vb., boyacı-metal, ekmek dağıtım elemanı, genel alan temizleme görevlisi/meydancı, veteriner sağlık teknisyeni mesleklerinde ise azalış beklenmektedir.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda garson (Servis elemanı) ve mermer işçisi meslekleri istihdam artışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır. Buradan Isparta ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda veteriner sağlık teknisyeni mesleğinde istihdam azalış beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır

Şekil 28: İşyeri Özellikleri Bakımından NİDO

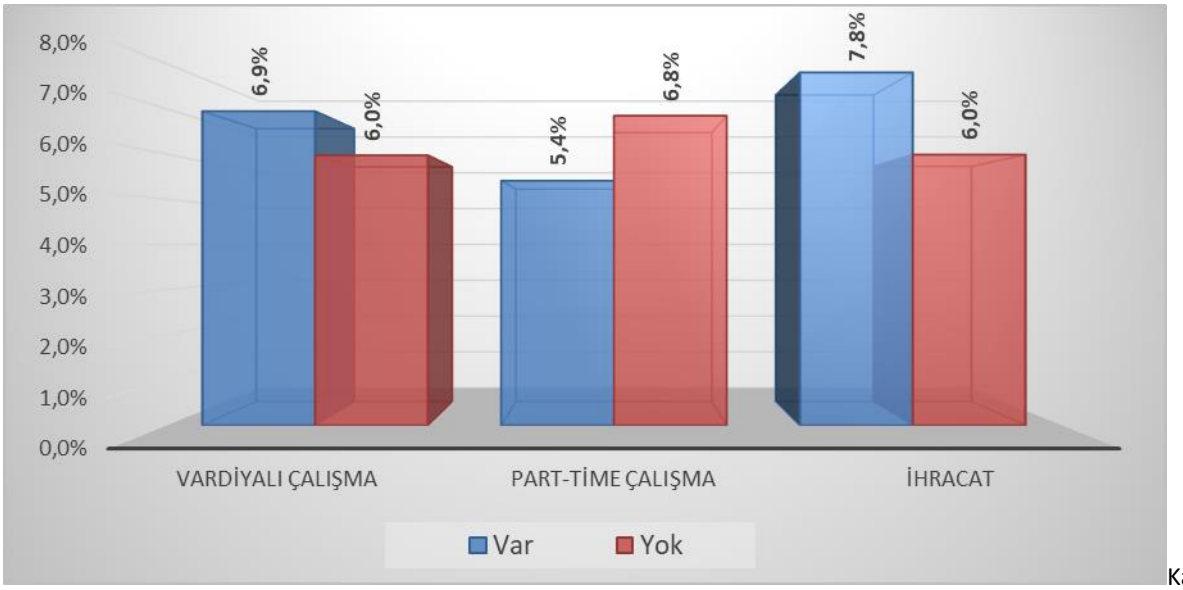

Kaynak: İPA 2017

İşyeri özellikleri bakımından net istihdam değişim oranlarına bakıldığında işyerinin ihracat ve vardiyalı çalışma yapması net istihdam değişim oranını ciddi bir oranda arttırmaktadır. Isparta iline ait net istihdam değişim oranı yüzde 6,6 iken ihracat yapan işyerlerine ait net istihdam değişim oranı yüzde 7,8 vardiyalı çalışma yapan işyerlerinin net istihdam oranı yüzde 6,9'dur. Part-time çalışma yapılan işyerlerinin değişim oranları incelendiğinde ise; part-time çalışmanın yapılmadığı işyerlerine göre yüzde 5,4 ile daha düşük seviyelerde kaldığı görülmektedir. Ayrıca Isparta ili için net istihdam değişim verileri incelendiğinde görülmektedir ki işyeri özellikleri net istihdam değişim oranlarını önemli ölçüde etkilememektedir.

SONUÇ

2017 yılı Nisan-Mayıs döneminde gerçekleştirilen Isparta ili İşgücü Piyasası Araştırmasının amacı yerel düzeyde kısa dönemli işgücü talebinin eğilimlerini belirlemek, aktif işgücü piyasası politikalarını ihtiyaca uygun planlaması için veri derlemek ve yerel düzeyde genel olarak işgücü piyasası talep verilerini içeren temel bir rapora ulaşmaktır.

İşgücü piyasası Talep Araştırması Raporu talep ve arz olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. İPA raporunun birinci bölümünü oluşturan arz bölümünü TÜİK verileri ve İŞKUR göstergeleri kullanılarak hazırlanmıştır. İkinci bölüm ise referans dönemi içerisinde ISPARTA ilinde 308 işyerinde işverenler/işveren temsilcileri ile yapılan yüz yüze görüşmelerle uygulanan bilgi formaları analiz edilerek oluşturulmuştur.

2016 yılında Isparta Çalışma ve İş Kurumu Müdürlüğü 22 adet girişimcilik kursu açılmıştır. Sayısal olarak incelendiğinde girişimcilik kursu geçen yıla oranla 2 katı kadar sayısı artmıştır. Bu da gösteriyor ki; Isparta'da işletme kurmak isteyen girişimci sayısı giderek artmaktadır. Açılan her yeni işletme Isparta'da istihdam edilen kişi sayısını artıracaktır. İşbaşı eğitim programı çerçevesinde; 1991 farklı programda toplam 1671 kişi bu programdan yararlandırılmış ve bu kişilere mesleki eğitimin yanında mesleki deneyim de kazandırılmıştır.

Isparta'daki sektörlerin büyük çoğunluğunu genç işletmeler oluşturmaktadır. Isparta ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin beşte biri 5-9 yaş arası olan işyerleri iken; 25 yıl ve daha uzun süredir faaliyet gösteren işyerlerinin oranı % 16,2'dır.20-24 yaş arası olan işyerlerinin oranı %20,5 iken10-14 yaş arası olan işyerlerinin oranları %17,8'dir. Henüz 5 yaşını doldurmamış işletmeler %14,1 orana sahiptir.15-19 yaş arası olan işyerlerinin oranın ise %10,7 ile en az orana sahiptir.

Isparta ili genelinde toplam 15.598 çalışanın, 10.275'i erkek 5.322'si kadındır. Bir başka söyleyişle, her 3 çalışandan 2'si erkektir. 2017 Türkiye işgücü piyasası araştırmasında Isparta'da açık iş oranı %1 olarak ölçülmüştür.2016 yılındaki verilerde bu oran %0,8 iken 2016 yılı verilerinde oranın daha yüksek seviyelerde çıkması doldurulmaya hazır pozisyonların arttığının göstergesidir. Isparta'da işverenler açık işleri karşılama yoluna giderken, son yıllardaki aktif işgücü politikalarıyla dikkatleri üzerine çeken ve etkin bir kamu kurumu olan İŞKUR'u % 76,8 gibi önemli bir oranla tercih etmektedirler.

İşletmelerin ayakta kalabilmesi, büyümesi ve gelişmesi için nitelikli elemana ihtiyaç duydukları bu çalışma gözler önüne serilmiştir. Isparta'da, işletmeler nitelikli eleman ihtiyacını karşılamak için kendi imkânları ile birlikte işgücü piyasasında ilk sırada gelen İŞKUR'dan yararlanmalıdır.

İşgücü piyasasına girmek, bu piyasada kalıcı olmak isteyen ve hâlihazırda bir işyerinde çalışıp iş değiştirmek isteyen kişiler iş piyasasının beklentileri doğrultusunda meslek sahibi olmalı ve becerilerini geliştirmelidirler. Bu konularda İŞKUR, Milli Eğitim Bakanlığı, Halk Eğitim Merkezi kurumlarından ve çeşitli zamanlarda ilan edilen AB hibe programlarından yararlanmalıdırlar.

EKLER

EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

İŞKUR

2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2017 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş-yerlerine 3.114 TL (üçbinyüzondört Türk Lirası) İdari Para Cezası verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhase-be müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Ornek No	:.....
Işyerinin Yasal Unvanı	:.....

1

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :.....
MAHALLE: .....
CADDE/SOKAK :.....
İÇ/DIŞ KAPI NO :.....
TELEFON/FAKS/E-POSTA :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....
Tarih : ..... Telefonu : .....
E-Posta :..... İmza/Kaşe: .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐ (4. Soruya geçebilirsiniz)

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.
(Birden fazla seçenek işaretlenebilir) (Cevapladıktan sonra 5. Soruya geçebilirsiniz)

Eleman Talebi ☐
Çalışanların Mesleki Eğitimi ☐
Kısa Çalışma Ödeneği ☐
İşbaşı Eğitim Programları ☐
Mesleki Eğitim Kursu ☐
Danışmanlık ve Yönlendirme ☐

4) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz.

☐ İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere ihtiyaç duymadım.
☐ İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum.
☐ Diğer (Belirtiniz).....

5) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

7) İşyerinizde kısmi süreli (part-time) çalışanın olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

↓

(.....kişi kısmi süreli çalışmaktadır)

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

8) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
TOPLAM			

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

9) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

9.1) Eleman aramıyoruz. → 10.Soruya geçiniz.

Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü 8. Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz? 1. Kadın 2. Erkek 3. Cinsiyet önemli değil	Talep Edilen Beceriler * 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 4. İletişim ve ifade yeteneği 5. Proje tabanlı çalışma 6. Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 8. Takım çalışması 9. Yabancı Dil 10. Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe			Ilgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz ** 1. Akraba-Eş Dost 2. Gazete-İlan, vb. 3. İnternet-Sosyal Medya 4. İŞKUR aracılığıyla 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla 6. Ozel Istihdam Büroları		
				1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2018 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

10) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	10.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	11. soruya geçiniz.

10.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

11) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	11.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	12. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	12. soruya geçiniz.

11.1) 30 Nisan 2018 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

12) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu meslekler-de temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

12.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. → 13.Soruya Geçiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte **yeterli** işe başvuru yapılmaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi 5. Talep edilen ücretin yüksek olması 6. Vardiyalı çalışma olması					
		1	2	3	4	5	6

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

13) Şu anda herhangi bir istihdam teşvikinden yararlanıyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

14) İşyerinizde Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Irak) işgücü istihdam etmek (çalışma iznine tabi olarak) ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐

15) Büyükanne ödeneğinin yaygınlaştırılmasının kadınların işgücü piyasasına girişini arttıracağını düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐ Etkilemez ☐

16) Kıdem tazminatına ilişkin yeni bir düzenleme yapılmasını ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐ Fikrim Yok ☐

17) Kıdem Tazminatı uygulamasının Devlet garantisindeki bir fona devredilmesi hakkındaki düşüncenizi belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Fikrim Yok ☐

18) 2016 yılında getirilen doğuma bağlı izinlerin kadın istihdamını nasıl etkilediğini/etkileyeceğini belirtiniz.

Olumlu ☐ Olumsuz ☐ Değişmeyecek ☐

19) Sendikaların işgücü piyasasına ilişkin politikalar üretimine katkısının olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

2017 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.
İşveren/İşveren Temsilcisi görüşleri:
Ziyaretçinin görüşleri: